actuz est allelu

abitauit in n

¶ Tabula cõpoſita a dño Alberto de ferrariis utriuſq̃ iuris doctore de placẽtia ſup infraſcripto opuſcolo de horis canonicis in modum ut ſequitur·⁊c·

¶ Primo quid ſint hore canonice ex quo capite naſcitur hec obligatio ut clericus in ſacris aut bñficiatus exiſtens teneatur ad ipſas horas canonicas·

¶ Secundo unde dicant̃ hore· ⁊ quare appellamus quã doq̃ eas canonicas quandoq̃ diuinas ⁊ qñq̃ uigilias·

¶ Tertio quot numero ſint iſte hore canonice ⁊ ſup quo fundat̃ ipſe numerus ipſaꝝ·⁊ multa exempla quibus comprobat̃ in illo numero ipſas horas fuiſſe inſtitutas·

¶ Quarto quare in hoc numero ſeptennario inuente ſint ⁊ quare hora matutinali dicimus matutinum ⁊ hora prima primam·⁊ ſic de aliis·

¶ Quinto que hora dicatur congrua ad legendum has horas ⁊ an abſq̃ eo ꝙ campana uł aliud ſignum pulſetur debet clericus hora debita ſuum perſoluere officium·

¶ Sexto qui teneantur ad has horas et an ex precepto ⁊ quare a laicis fundantur beneficia ⁊ eis aſſignantur redditus· Et an clericus beneficiatus debeat ⁊ teneat̃ ad eas ex ſtatuto eccleſie ſolum uel etiam ex debito iuſtitie ⁊ qua de cauſa·

¶ Septimo an archiepũs uel epũs poſſit diſpenſare cuꝫ clerico in minoribus conſtituto ⁊ beneficiato ut non teneatur horas legere· Et an ſi profeſſio uel promiſſio aut iuramentum uel alia obligatio concernat ipſum deum poſſit per hominem remitti· Et ex qua cauſa naſcatur illa obligatio ut teneatur ad officium·

¶ Octauo quid ſi clericus in minoribuſ beneficiatus habeat tenue beneficium ita ꝙ ex eo non poteſt ſuſtentari an

Magistri Alberti de Ferrariis de Placentia de Horis Canonicis Tractatus
impr. antes de 1500.
Fab. Tom. I. pag 43

24 hoj - 30 lin.

teneat͛ horas legere· ⁊ in diuinis ⁊ temporalib⁹ deſeruire ipſi beneficio ⁊ eius onera ſupportare· Item ⁊ an ſit licitum clerico pauperi uictū ⁊ neceſſaria ſibi ex artificio querere· Et quid de uiro qui uxorē habet inutilem· uel a qua dotem non ſufficientem ad onera matrimonii ſupportanda percepit· an teneatur eam alimentari·

¶ Nono· pone ꝙ clericus in minoribus beneficiatus abſens eſt a beneficio ſuo· an ab ipſis horis excuſari debeat ⁊ preſertim ubi faciat officio ſuo ſine beneficio deſeruiri· Et quo iure exiſtens in ſacris ⁊ beneficiatus teneatur has horas· ⁊ ex qua cauſa ualeat excuſari· ⁊ an hic labor conſiſtat in factione perſonali· ⁊ an conſuetudo in hoc ualeat Et an hec dictio preſbiter comprehendat conſtitutum in ſubdẏaconatu ⁊ in dẏaconatu·

¶ Decimo· quibus liceat intrare chorum quando diuina dicuntur ⁊ ſtatutum ualeat a choro expellere extraneos· ⁊ qui dicuntur extranei· ⁊ quid de familiaribus beneficiatorum ipſius eccleſie· ⁊ an conſuetudo recipiat extenſionem Et quid de preſcriptione ⁊ idem de priuilegio conceſſo perſone ut liceat tempore interdicti ſibi audire diuina an extendatur ad familiares· Et quid de laicꝭ ⁊ an poſſint dicere dominus uobiſcum·

¶ Undecimo· an ſit licitum templariis ⁊ aliis conuerſis religionum intrare chorum ⁊ cantare ſeu pſallere cum aliis officiantibus clericis· ⁊ an parificentur laicis· ⁊ in q̄bus. Et quid de principibus· an liceat ipſis habere capellas et legere has horas etiam cum clericis· ⁊ an poſſint habere tales capellas in preiudicium eccleſie curate·

¶ Duodecimo· quid de beneficiato clerico ⁊ quocunqꝫ alio promoto ad ſacros ordines q̄ ſuſpenſus eſt ab officio

uel excommunicatus an teneatur ad horas canõicas. Et an hii tales poſſint ſacra tangere. Et quid proſint talibus ⁊ peccatoribus orationes quas faciunt deo. Et an debitor excommunicatus durante excommunicatione teneat᷑ ſoluere debitum.

¶ Tertiodecimo. an excommunicatus uel ſuſpenſus aut depoſitus debeat aut poſſit publice has horas legere ⁊ dicere dominus uobiſcum. Et quid laÿcis Et quid quando clericus ſolus orat. Et quid de miſſa .⁊c.

¶ Quartodecimo. an liceat clerico inſimul omnes horaſ dicere. ⁊ quando. et an ſit de conſilio uel de precepto uide in queſtione que incipit quero an liceat. ꝯ. ibi etiam de hiſtoria iſtius heremite qui quandoqꝫ ante quandoqꝫ poſt quandoqꝫ congrua hora horas ſuas legebat Et angelus ſibi deferebat quandoqꝫ uuas non maturas quãdoqꝫ marcidas. quandoqꝫ bonas.

¶ Quintodecimo quid de ſcolaribꝰ occupatis in ſtudio litterarum. an poſſint inſimul horas ſuas perſoluere Et an pretextu boni malum ſit faciendꝫ Et an ſcientia ſit neceſſaria ⁊ ad quid Et an inherere ſtudio ſit opus meritorium Et an liceat ſtudere propter commodum temporale Uel an ſit demeritorium ⁊ quando. Et an nobilitat hominem et an liceat ſacerdoti pro mercede locare operas ſuas ſpirituales ideſt miſſas ⁊ diuina officia.

¶ Sextodecimo an liceat preſbitero miſſam celebrare matutino non explero.

¶ Septimodecimo an liceat preſbitero duas miſſas in die celebrare. ⁊ an quottidie celebrare ſit opus laudabile aut uituperabile. ⁊ quibus caſibus licet bis celebrare ⁊ ad ſacerdotium promoueri.

¶ Octodecimo an miſſa ſit de horis canonicis ⁊ appel
latione officiorum contineatur miſſa Et an epiſcopi tene⸗
antur ad miſſas dicendas de honeſtate ſeu conſilio aut de
neceſſitate. Et quid ſi ex contemptu negligant miſſas dice
re an peccent ⁊ puniri poſſunt.

¶ Nonodecimo quid ſi beneficiatus non ueniat ad ec⸗
cleſiam aut non uult intereſſe diuinis ⁊ ſi uenit non offici⸗
at eccleſiam cum aliis quaſi reputet hoc ad dedecus uel
ſi uenit hoc facit propter diſtributiones. an talis poſſit cõ⸗
pelli ad officiandum una cum aliis Et an beneficiatus pre
ſertim diebus ſolemnibus debeat abeſſe a beneficio. et ſi
abſens fuerit qua pena debeat puniri. ⁊ qua ratione dan⸗
tur fructus clericis.

¶ Uigeſimo an moniales litterate poſſint alta uoce diui
na officia legere ⁊ cantare Et an in benedictione que eis
datur recipiant ordinem. ⁊ quem. ⁊ an talis ordo ſit de ſep
tem ordinibus eccleſie. ⁊ an talis monialis ſic benedicta
poſſit euangelium cantare ⁊ dominus uobiſcum dicere et
altari miniſtrare.

¶ Uigeſimoprimo quid de eo qui plura beneficia hab;
an pluries teneatur has horas repetere. Et quid de eo qui
capit duplex emolimentum. an ſubire debeat duplex onus

¶ Et an ſi uni habenti benefitium ſi aliud conferatur ui
deatur ſecum diſpenſari ⁊ non teneatur pluries horas re⸗
petere. Et quibus caſibus poteſt eſſe clericus pluralis. Et
utrum ſi habeat ad ſufficientiam uite debeat plus appete
re. et de eo quod ſuper eſt ſibi. an ſit ſuum an pauperum.
Et an clericus poſſit teſtari.

¶ Uigeſimoſecũdo. quid ſi clericus in duabus eccleſiis
beneficiatus in quibus diuerſa ſunt officia cuius eccleſie

debeat facere officium.

¶ Uigeſimotertio. Quid ſi clericus non deuote horas ſuas legat aut aliquid omittit utputa ſincopando aut uerba non proferendo. an peccet. ⁊ ſi ſic an uenialiter an mortaliter. Et que dicatur negligentia leuis. ⁊ que accurata ⁊ qua intentione. aut pro teſtatione mentali debet uti qui accedit ad orandum. Et an clericus in una longa lectione cā recreationis quando officium legitur exire poſſit eccleſiam. Et de monacho qui a dyabolo trahebatur ab officio quem beatus Benedictus uidens. ⁊c̄.

¶ Uigeſimoquarto. Quid ſi clericus ante finem officii recedat an ſibi debeantur diſtributiones. Et an de impedimento debeat ſtari uerbo ſuo ⁊ inde quid importet hec dictio per. adiuncta ſcilicet huic ſoluo aut cuicunqꝫ alii uerbo. ⁊ an ualeat ſtatutum ꝙ intereſſens uni hore habeat diſtributiones aliarū. eſto ꝙ non interſit aliis horis. ⁊ ubi non dantur diſtributiones poſſint clerici compelli ut interſint. Item ⁊ an laici debeant miſſas integras audire ⁊ quibus diebus.

¶ Uigeſimoquinto Quid ſi clericus aliquēꝫ uerſum aut pſalmum omittit. ⁊ an a capite debeat incipere ⁊ an in choro uel ad partēꝫ. ⁊ an peccet. ⁊ an uenialiter. Item ⁊ an clericus poſſit compelli ad dicenduꝫ horas ⁊ qua pena ⁊ que dicatur accurata negligentia ⁊ que non.

¶ Uigeſimoſexto. Quid ſi clericus eſt in officio ⁊ nō intelligit que legit. an peccet. Et quid de laicis. ⁊ quomodo ſe habere debeant dum ſunt in officio.

¶ Uigeſimovii. utꝛ clericus ꝓpter imperitiam ſit deponendus. Et quid de hiis qui dum legunt barbariſmis ⁊ ſoleociſmis uerba proferunt ⁊ non intelligunt que legunt.

Et quō ſit deus orandus. Et an melior ſit decantatio quā doq̄ʒ pſalmoꝝ q̄ʒ totius pſalterii modulatio Et quando di cetur ⁊ quare talis uenit alimentandus.
¶ Uigeſimooctauo. quid ſi clericus dimittat horas. qa non habet breuiarium. an excuſetur legendo alias horas Et qua ratiōe debeat homo aut clericus beneficiatus ho ras legere. Et an debeat officium omiſſum repetere. Et quid de debitore non uolente ſoluere in termino. an ſit li beratus. Et quid de clerico fructibus ſpoliato. ⁊ in carce ribus conſtituto ⁊ poſtea ab eis relaxato. an competat re petitio. ⁊ an ſi ſic nunquid eodem modo dicendum eſt de officio. Et quid de hiis qui potius emunt libros legales aut equos q̄ʒ libros pro officio. Et de hiis qui uerecundā tur uideri cum breuiario in manu. Et an neceſſitas excuſʒ Et an quando qs fuerit infirmus debeat poſt infirmitatē ⁊ ↄualeſcentiā horas repetere. Et que infirmitas excuſet
¶ Uigeſimonono. an obligati ad horas canonicas tene antur officium beate uirginis ⁊ uigilias mortuorum lege re ⁊ an de iure ſcripto aut conſuetudine dici debeant.
¶ Trigeſimo. an obmittens tale officiū uirginis peccet ⁊ puniri poſſʒ. Et qd de abſentibꝰ. Et qd ſi extraordinarie
¶ Trigeſimoprimo. in quo loco ſunt dicende hore cano nice. Et quid de abſentibꝰ ab eccleſia. an poſſint dicere of ficium extra eccleſiam. Et quid de laicis. Et quid de cleri cis equitantibus ⁊ aliis exiſtentibus in uia.
¶ Trigeſimoſecundo. quid autem cum quis eſt in choro aliis ibidem legentibus horas. an liceat ſibi ad parteʒ ho ras ſuas aut alias orationes deperſe dicere. Et an cōmu ne bonum ſit preferendum priuato bono Et an in eccleſia debeant officia collegialiter celebrari.

¶ Trigeſimotertio an quādo preſbiter miſſam celebrat
audientibus miſſam liceat ſuas orationes legere. ⁊ preſer
tim quando legitur oratio. epiſtola.euangelium. Et quid
de litteratis ⁊ non litteratis. Et quomodo ſe habere debe
at. Et quid quando quis audit nominare nomen iheſu xp̄i

¶ Trigeſimoquarto. an quando quis ueniat excuſand⁹
ꝑ eo ꝙ allegat non habere uocem ſonoram uel neſcit can
tare. ⁊ quare ad cantandum inſimul admittunt multi. Et
an cātus ſit de neceſſitate in eccleſia. Et an ſit in culpa qui
ſe immiſcet arti quam ignorat. Et quid de iudice ⁊ medi⸗
co imperito. Et an quis ſentit ſe non inydoneuȝ debeat pati ut
promoueatur ad ordines ⁊ beneficia. Et que requiruntur
ad hoc ꝙ quis promoueatur ad beneficium. Et quid ſi de
bens examinare non examinauerit promouendum. Et an
talis debeat tollerari in beneficiis Et etiam an talis debe
at ſiue faciat fructus ſuos interim. Et quomodo ſe debet
habere clericus in cantu. Et an liceat immiſcere organis
cantilenas uel in cantu pro officio diuino. Et quid de core
is ⁊ aliis inſolentiis que fiunt quandoqȝ in eccleſiis.

¶ Trigeſimoquinto. an ſufficiat clerico ipſas horas mē
te ſine uerbali prolatiōe aut expreſſione legere. Et an orō
debeat eſſe mentalis uel ſonora. Et quare clericus ipſas
publice debeat legere. Et quare uox adiicitur oratōni. Et
de templariis conuerſis ⁊ laicis.

¶ Trigeſimoſexto. an omnes debeant publice horas le
gere. ⁊ qui ſunt illi.

¶ Trigeſimoſeptimo. quid de monacho ad ſecularem
eccleſiam promoto. an teneatur ad officium monachale ꝉ
ad illud eccleſie ad quam promotus eſt. ⁊ an in uno ⁊ eo⸗
dem collegio debeant fieri diuerſa officia.

¶ Trigeſimooctauo. quem ritum in dicendo officium et quot pſalmos pro qualibet hora debeat clericus ſeruare ⁊ dicere. ⁊ an tranſgreſſor conſuetudinis ueniat puniendꝰ ⁊ quid de monachis. ⁊ an ſacramentorum conſuetudo romane ecclesie debeat ab omnibus ſeruari. Et quid de illis que Romana ecclesia docet ſeruare.
¶ Trigeſimonono. quid de illo q̄ eſt extra dyoceſim aut beneficium ſuum uel in beneficio ſuo ⁊ non facit officium ſuum ſecundum ritum dyoceſis uel beneficii ſui. ⁊ quid de hiis qui morantur cum cardinalibus et epiſcopis an poſſint ſe in officiis conformare. ⁊ qui ſunt iſti familiares et domeſtici.
¶ Quadrageſimo. quomodo preparare ſe debeat clericus qui eſt celebraturus officium. ⁊ quid importet ſignuꝫ campane que pro officō pulſatur. ⁊ quare clericus debeat prius orare q̄ꝫ incipiat horas canonicas legere. ⁊ an cum canibus ⁊ auibus uenaticis liceat ad officium ingredi. et de multis aliis ſimilibus. ꝛc.
¶ Finis tabule huius.

Incipit tractatus de horis canonicis.

Materiam horarum quas canonicas appellamus
ſub breui ſtilo diuina opitulante gratia tractan-
dam aſſumpſi Ego Albertus de ferrariis de pla
centia iuris utriuſq; doctor quãuis indignus dicta quoq;
doctorum in hac materia ſcribentium in unũ redigere cu
raui. ⁊ que collecta erant in hoc opuſculo inſerui. ⁊ mate-
riam ampliaui. Eamq; ſub claris uocabulis cum allegati
onibus iuris. ponendo ad hoc ut unuſquiſq; quomodo et
qualiter in horis dicendis habere ſe debeat inſerui. Nec
exiſtimet quiſq; ꝙ docendi officium propter hoc aſſumere
uelim ſed potius diſcipulum a quocunq; inſtruendum me
conſtituo. proteſtans ꝙ cum hec materia diuina ſit non in
tendo aliud uelle uel ſentire. niſi id quod ſancta ſentit ma-
ter eccleſia. Ideo ad ipãm materiam propitius condeſcẽ
do. eam pro faciliori expeditione ⁊ intellectu expediam ꝑ
queſtiones capiendo textum. c. i. ſub Rica de cele. miſſaꝝ
ſituati in decretalibus. ⁊ quẽ textũ reperi a nõnullis ꝯmen
tatũ Sed ego latius ipſum ꝯmentabo ut dixi ꝑut. ſ. patebit
Et primo dum congregato ꝯcilio in ciuitate agatenſi
queſitũ fuiſſet ab aliis patribus Utrum preſbiter omnes
horas inſimul legere poſſit de mane. ſi propter opus rura
le aut alio modo impeditus fuerit hoc queſito. Conſci-
liũ reſpondet et de reſponſo ſuo legem facit. In forma
que ſequitur ad litteram. Preſbiter mane matutinali ex-
pleto penſum ſeruitutis ſue. uidelicet. Primã ⁊ tertiã Sex
tam. Nonam. Veſperamq; perſoluat. ita tamen ut compe
tentibus horis iuxta poſſibilitatem aut a ſe aut a ſcolari-
bus publice cõpleant. Deinde peractis horis et infirmis

uiſitatis ſi uoluerit exeat ad opus rurale ieiunus ut iteruꝫ
neceſſitatibus peregrinorum ⁊ hoſpitū ſub diuerſoꝝ com
municantium infirmoꝝ atqꝫ defunctoꝝ ſeruitute poſſit ſe
cure redire uſqꝫ ad ſtatutam horaꝫ pro temporis qualita
te ꝓpheta dicente. Septies in die laudem dixi tibi. etenim
ſeptenarius numerus a nobis impletur. Si matutine. pri-
me. tertie. ſexte. none. ueſpere. completoriiqꝫ. tempore nr̄e
ſeruitutis officia perſoluamus. Nam de nocturnis uigili
is idem propheta ait. Media nocte ſurgebam ad confitē
dum tibi. Ex hiis temporibus creatori noſtro ſuper iudi-
cia iuſticie ſue gratias referamus. Eſt tenor conſtitutioniſ
⁊ capituli noſtri ad litteram. Nunc uenio ad queſtiones q
bus credo opuſculum clarius reddi.

¶ Quero primo. quid ſint hore canonice. Reſpondetur
ſecunduꝫ zen. ꝙ ſunt certa penſio diuino cultui ab hiis qui
in ſortem domini electi ſunt deputata. de qua ſuſtentatio-
nem recipiunt de patrimonio chriſti. Et hec diffinitio col-
ligitur in. c. cum ſecundum. de preben. ⁊ in. c. cleros. xxi. di
Uel aliter Hore canonice ſunt ſacrificium ſiue hoſtia lau
dis quam quis deo de fructu labiorum ſuorum offert. pu-
re pariter ⁊ deuote. Hanc diffinitionem ponit Guil. in cle
men. i. de celebra. miſſarum. Uel aliter ⁊ tertio. Hore ca-
nonice ſunt certa officia diuina. certis temporibus ab ec-
cleſia inſtituta. ad que deo deuotus propter beneficiuꝫ. of
ficium. uel ordinem obligatur Et hoc ſm Cal. Ego aliaꝫ
diffinitionem pono. uidelicet. ꝙ hore canonice ſunt quedā
ſatiſfactio obligationis contracte propter beneficium. or
dinem. uel officium ſuſceptum. Ex quibus ⁊ altero eorum
quis deuote obligatur ad ipſas horas dicendas. Et hec
diffinitio comprobatur per glo. in clemen. Si dominum

in.v. ſe ipſum.de reliqui. ⁊ uenerati.ſanctorum. ⁊ per not.
in.c.niſi cum pridem.de renunc. per zab. qui etiam hoc.c.
i.commentauit.⁊ per ea que not.in.c.ſignificatum.de pre
ben.⁊ in.c.ſi.de reſcriptis.in.vi. ꝙ inter recipientem ⁊ con
ferentem beneficium oritur contractus ita ꝙ ex hoc con=
tractu debet ⁊ compelli poteſt nedum ad horas iſtas di=
cendas ſed quecunqꝫ onera beneficio incumbentia ſubire
Et ſi ea adimplere nolit ab eo remoueri poterit ar.c. rela
tum.de cleri.non reſiden.⁊.c.quia nonnulli.⁊.c.inter ⁊ ul=
timo.eo.ti. Ideo dixi ꝙ ſunt quedam ſatiſfactio. quia ſi=
cut ad extinctionem contractus inter creditorem ⁊ debi=
torem regulatur ipſa ſolutio ut inſtit.quibus mo. tollitur
obligatio.in princi.ubi dicit tex.ꝙ ſolutione eius quod de
betur tollitur obligatio. Sic horarum perſoluimus pen=
ſum ideſt debitum ſeruitutis noſtre ideſt obligationis. qa
ratione beneficii ordinis uel officii ipſi creatori noſtro ob
ligamur. Et iuxta pſalmiſtam Septies in die laudem dixi
tibi. Septies in die ipſum creatorem laudare iubemur. ut
in hoc capitulo cauetur. Quelibet iſtarum diffinitionum
bona eſt ⁊ fundatur in iure. Ad premiſſa faciunt que ha=
bentur ſcilicet in queſtione que incipit. Quero quid ſi cle=
ricus dimittat.

¶ Quero ſecundo unde dicantur hore canonice. Reſpō
detur ſecundum Guil. ⁊ Zen.in clemen.i. de celebratione
miſſarum.ꝙ ab oro.as quia orando in puritate conſci=
entie animiqꝫ deuotione ⁊ uigili cura dici debent argu.c.
ubi periculum.§.ultimo. de electio.li.vi. Vel dicuntur ab
hora.ex eo quia certis horis legi debent.ut in capitulo no
ſtro comprobatur.⁊ in.c.dolentes. eodem ti. Et dicuntur
canonice qa a canone ſunt inuēte per ſanctos patres q eas

inſtituerunt in conciliis de quibus in·c·noſtro·c·ii·xcii·di·
ꝛ in·c·fi·xii·di· ꝛ in dicta cle·i· ꝛ in ꝙpluribus aliis locis·
Et eas dici ordinarunt pro eorum fundamento aſſumen-
tes dictum pſalmiſte·ſepties in die laudeꝫ dixi tibi·ꝛ prop
ter alias rationes de quibus inſequenti queſtione dicetur
Dederunt ergo pro regula ut has canonicas horas dice-
re debeamus·Et ideo dixi a canone inuente ſunt quia ca-
non ideꝫ eſt ꝙ regula·pro regula ergo datur ut quiſqꝫ pre
ſbiter aut in ſacris exiſtens ſeu beneficiatus ratione ꝛ pro
debito ſeruitutis ideſt obligationis ſue omni die eas lege
re ſepties tenetur·Item non ſoluꝫ dicuntur canonice quia
a canone ſunt inuente.ſed etiam diuine pro eo quia deo of
feruntur ꝛ impenduntur·ar·c·glorioſus deus·de reli·ꝛ ue
ne·ſanctoꝝ·li·vi·Item qñqꝫ dicunẗ uigilie ex eo qa animo
uigilanti dici debeant·ut in·c·i·ꝛ per totum·xci·di·

Quero tertio quot numero ſunt iſte hore·Rndetur ꝙ
ſeptem de quibus prophetatū eſt per dauid cuꝫ dixit Sep
ties in die laudem dixi tibi·ut ſupra dictum eſt·Item ſep-
tem ſunt ſicut ſeptē dona ſpūs ſancti·xxx·q·peruenit·Sep
tem ſunt dies ſeculi·Iuxta illud orbis uolutus ſepties ſig
nat beata tpa·Septeꝫ ſtatus quibus finieẗ mundus·Sep
tem petitiones in oratione dominica·Septem pſalmi peni
tentiales·Septem dyaconi per quos deſignantur ſeptem
cādelabra aurea que erāt in templo domini·xciii·di·c·dy
aconi q·Itē ſcribiẗ leuitici·xvi·c·ꝙ Aron de ſanguine uitu
li ſeptē uicibꝰ digito aſperſit ꝯtra ꝓpiciatoriū ad orientē
Aron ipe eſt q ad honorem ſacerdotis uocatus exiſtit de
quo per apoſtolū ſcribiẗ ad hebreos·v·c· ꝛ leuitici·viii·
et·xxi·q·i· ꝛ quod ſacerdos qui accipit has ſeptem horas

ad pſallendum in memoriã uituli.i. ihesu xp̃i crucifixi qui in ligno crucis ſanguinem ſuũ ſparſit contra propiciatori um ideſt in conſpectu diuine ꝓpitiationis ut ipſe nobis ꝓ piciatur. Ita ſeptem ſunt hore iſte per quas ſingulo die ei us paſſionez recollere debemus hec magiſtralia exempla etſi concludentia ad materiam non uideantur tamen ſua- ſiua ſunt de quibus habetur in glo. ſeptenarius. iſtius capi tuli noſtri licet non omnia ibidem contineantur.

Quero quarto quare hore iſte ſunt conſtitute ꝛ inuen te in hoc numero ſeptenario Rndetur ꝙ ideo ſunt inſtitu- te ut per eas reducamus ad memoriam noſtram paſſionē ſaluatoris noſtri per ſanctos patres ut ſic certiſ horis com petentibus pro memoria tante redemptionis ipſum ſepti- es laudemus ut patet. quia dum matutinum legimus eius damnationem recolimus ꝛ ſic de ſingulis aliis horis pro ut hiis verſibus notatur. In matutino damnatur ipſe xp̃s Quando ſurrexit primam canit ordo fidelis. Tertia cum canitur tunc eſt talia mina paſſus. Sexta ſunt tenebre per mundi climate facte. Emiſſus nona diuinus ſpiritus hora. Veſpere clauduntᷣ xp̃i ſacra membra. Sepulchro xp̃o bi- ſena ideſt ultima cuſtodie ponitur hora. Hec habentᷣ per Jo. an. ꝛ alios doc. in hoc. c. noſtro. ꝛ in. d. cle. i. Et ex pre miſſis inferᷣ alia queſtio que ſequiᷣ ꝓ maiori declaratõe.

Quinto quero que hora dicaᷣ cõpetens ad pſoluendũ haſ horas rñdeᷣ ſm glo. poſitã ſup uerbo cõpetentibus. ꝙ illa diciᷣ ꝯpetens que per ſonũ cãpane ſignaᷣ ulꝰ quocũq; alio ſigno loco campane ar. a ſimili in. c. in cauſis. de elec. ꝛ in c. i. de officio cuſto. ꝛ. c. ius militare. i. di. ꝛ ſeruari conſue- uit in cathedralibus ꝛ conuentualibus eccleſiis ꝛ ſecundũ Hoſti. et not. etiã in. d. cle. i. Sed in inferioribus eccleſiis

⁊ capellis conſuetum eſt tantum matutinum miſſas ⁊ ueſ-
peras pulſari ſm Jo. an. de iſto ſigno quid ſignificet uide
infra in queſtiōe que incipit quero quomodo debeat ſe ſic
habere. Et eſt queſtio finalis. Attamen ad has horas ca-
nonicas dicendas ſuo cōgruo tempore ⁊ competenti unuſ
quiſqꝫ preſbiter in ſacris cōſtitutus ⁊ beneficiatus. eſto ꝙ
in minoribus ſit. tenetur. quāuis campanaꝫ non audiat uł
non habeat aut non pulſet. de hoc infra latius dicet̃. Uel
dic ſm Pau. in. d. cle. i. ꝙ illa dicitur competens que re-
ſpondet officio. Et aliqui dicunt ꝙ media nox pro matuti
no ſit hora competens. propter dictuꝫ pſalmiſte media no
cte. ⁊c. Sed in hoc quo ad quedam non bene ſeruatur et
communiter conſuetudo generalis habet ſe incontrarium
Uel aliter ſm Inno. dic ꝙ illa hora dicit̃ competens qua
melius creditur populum ad audiendum officium acceſſu
rum ⁊ ſi populum non habeat tunc tenetur ea hora legere
horas ſuas que officio correſpondent. Unde tenet ꝙ tem-
pore ⁊ hora matutinali dicat matutinuꝫ. ⁊ hora prima pri
mam. ⁊ ſic de ſingulis horis. ut ſic iuxta ſignificatum uer
borum conformemus in qualibet hora. cui ſignificato de
ſeruire uerba debent ar. c. intelligentia de uerbo. ſigni. et. l
labeo. ff. de ſuppel. lega. qui a uerbis regulariter non rece
dendum eſt ut. ff. de lega. iii. l. non aliter. ⁊ in. c. ad audien
tiam. de deci. facit. ca. quoniam uirginibus. xxxi. q. i. cum
multis ſimilibus.

¶ Quero ſexto qui teneantur ad has horas. reſpondetur
ꝙ quilibet clericus in ſacris conſtitutus ⁊ etiam in minori
bus ſi eſt beneficiatus. ⁊ ad hoc ex precepto obligantur
ut probatur in. c. dolentes. de celebra. miſſarū. Et hec opi
nio clare uidetur ꝓbari per. c. ꝙ a te ⁊. c. diuerſis fallatiis

de cleri·coniuga·ubi dicitur ꝙ qui non ualent ob im mun-
ditiã carnis ſeruire in diuinis beneficiis eccleſiaſticis ſunt
priuandi ⁊ ad ſeculuꝫ poſſunt redire·Ergo ibi eſt caſus ꝙ
predicta iura loquuntur de conſtitutis in ordinibus mino
ribus ⁊ beneficiatis ⁊ non de conſtitutis in ſacris· quia ſi
in ſacris eſſent conſtituti non poſſunt ad ſeculuꝫ redire·ar·
c·i·de cleri·coniuga·⁊ per totum ſecundum Hoſti·⁊ Guil.
⁊ Zen·in dicta clemen·i·quia a laicis fundantur benefitia
⁊ redditus clericis pro ſuſtentatione eorum aſſignantur ut
ipſi in officio diuino eorum uices ſuppleant·⁊ pro ipſis ho
ris debitis ⁊ competentibus orent ⁊ pſallant·niſi iuſta cau
ſa ſubeſſet horam competentem non poſſe ſeruari ut in pre
cedenti queſtione aliqualiter tactum eſt· Et ideo benefici
ati non ſoluꝫ ad iſtas horas tenentur ex ſtatuto eccleſie ſꝫ
etiam ex obligatione iuſtitie·ut not·in dicta·clemen·i·Ali
as ſi horas omitteret in iniuriam proximo pro temporali
bus per eum datis ad ſuſtentationem clerici ſpiritualia re
fundere obligantur·quia propter officium datur benefici
um ut in·c·ſi·de reſcript̃·li·vi·⁊ in·c·cum ſm·de preben·et
dignit̃·⁊c·

¶ Quero ſeptimo an archiepiſcopus uł epiſcopus poſſit
diſpenſare cum clerico in minoribus conſtituto ⁊ benefici
ato ut non teneť legere horas reſpondeť ꝙ non ar·no·in·
c·i·xci·di·quia cum propter officium datum ſit beneficiuꝫ
merito non poteſt niſi per ſolutionem officii hec obligatõ
remitti et preſertim attento ꝙ hec obligatõ non concernit
ipm̃ hominem ſolum ſed ipm̃ deum cui per propriam con
feſſionem ſeu promiſſionem fit obligatio que tacite naſciť
⁊ cõtrahiť in ſuſceptõe ordinis ſacri·aut ſuſceptõe bñficii·

De qua obligatõe dixi plene. ſ. in .i. q. ⁊ ideo p hoīem nō
pōt remitti aut relaxari. ſicut nec iuramentū aut uotū ↄcer
nens ipm deū ar. not. in. c. ii. de ſpon. ⁊ faciūt ea que not. in
ſimili in. c. cū ad monaſteriū. in fi. de ſta. mo. ⁊ in. c. cleros
.xxi. di. cum mult̄ ſimilibus. ſecus ſi concernent hominem
ut nota. in dicto. c. ii. de ſponſalibus.

¶ Quero octauo quid ſi clericus in minoribus bñficiat⁹
habeat tenue bñficiū rñdet̄ ſm Hoſti. ꝙ ſi clericus in mi-
norib⁹ bñficiatus habeat tenue bñficiuꝫ ita ꝙ nō pōt ſuſtē
tari dic̄ in ſumma de cōſe. eccle. uel alta. in. §. ab aliqbus.
ꝙ teneat̄ has horas legere ⁊ hoc idem ſentit Gof. ⁊ impu
tet ſibi qa pmiſit ſe ad tenue beneficiū ꝓmoueri ar. a ſimi
li in. c. horrendus. xxii. q. v. ⁊ no. optime per glo. in. c. cleri-
cis uictum. xci. di. ⁊ eſt ratio ſm doct. ibidem qa ſicut uir
tenet̄ miniſtrare uxori neceſſaria que tñ alias debitū red-
dere nō pōt uel alias doteꝫ ſufficientē nō dederit uiro un
de poſſet onera matrimonii ſupportare. ut in. c. ꝓpoſuiſti.
xxxii. q. vii. Ita ⁊ cleric⁹ quāuis a ſpōſa ſua ſpūali hoc eſt
ab eccleſia debitū ſuſtentatōis neceſſarioꝝ nō pcipiat of-
ficiare tñ eam tenet̄ ⁊ in diuinis ⁊ tpalibus neceſſaria mi-
niſtrare ⁊ eius onera ſupportar̄ ⁊ dicat cū apoſtolo Scio
ſaciari ⁊ eſurire ⁊ abūdare ⁊ oīa poſſum in eo qui me con
fortat ſcribit̄ ad philipen. iiii. c. ⁊ in. c. ꝙ dicit. xli. di. ⁊ no.
in dicto. c. clericis uictum. Et alibi inquit idem apoſtolus
ad ea que opus mihi erāt miniſtrauerūt manus. ita haben
tur hec uerba etiam in. c. i. xxi. q. i. in glo.

¶ Nono pone ꝙ clericus in minorib⁹ bñficiatus eſt ab-
ſens a bñficio ſuo ex cā ratōnabili an ab ipis horꝭ excuſet̄
pſertim ſi faciat p ſubſtitutū ſeruiri rñdet̄ ꝙ Pe. ⁊ abb. ui
dent̄ tenere ꝙ ſic in. c. noſtro ⁊ dicunt ꝙ hoc. c. non obſtat

quia loquit̄ de p̄ſbitero ⁊ nō de clerico in minorib⁹ exiſtē
te ibi dū dicit tex· pb̄r matutinali officio explero· ⁊c̄· qa p̄ſ
biter tenet̄ duplici ratōe uidelicet ordinis ⁊ bñficii ad ho-
ras canonicas Idē tenet Guil· in· d· cle· i· dicēs ꝙ ꝯſtitut⁹
in ſacriſ ab horis excuſat̄ ſola infirmitate ſꝫ alias bñficia
tus multꝭ de cāis pōt excuſari tū ꝓpter ꝯſuetudinē uel aliā
cām· ſꝫ in ſacris cōſtitutus rōe ordinis obligat̄. breuiter in
hac mā dicam⁹ cū Inno· cuius opinio cōiter tenet̄ dicēte
ꝙ bñficiatus etiā ſi in minorib⁹ exiſtat has horas pſona
lit̄ pſoluere obligat⁹ eſt· ꝑ iura· ſ̄· allegata in qōne que in
cipit· quero q tenean̄t ad has horas· ⁊c̄· ⁊ in qōe ſequēti ⁊
ſequēti· nā bñficiū dat̄ ꝓpter officiū· ut in· c· fi· de reſcript·
in· vi· ⁊ iſte labor cōſiſtit in labore ⁊ factōe pſonali vn̄ per
aliū expediri nō pōt ⁊ fac̄ ad hoc cle· i· p̄allegata in· v· fru
ctuū labioꝝ ſuoꝝ. ergo ꝑ ſe ipm̄ ⁊ nō aliū qa ei⁹ induſtria
uidet̄ ad hoc electa· ar· c· fi· de of· deleg· ⁊ quāuis forte ex
onere bñficio incūbente ⁊ ꝓpter eius abſentiā facit per ali
um deſeruiri bñficio attamen ad horas dicēdas nō excu-
ſabit̄ ⁊ quāuis tex· nr̄ dicat de preſbitero actū· idem eſt de
dyacono ⁊ de cōſtituto in minorib⁹ dummō alias bñficia
tus ſm̄ cōem opinionem doc· Et attende qa hoc uerbū p̄ſ
biter large hic ſumit̄ ſicut ſumit̄ in ſimili in· c· iii· de uita· ⁊
ho· cle· ⁊ in· c· ii· de coha· cle· ⁊ muli· Unde ⁊ ſi nō rōe ordi
nis qa in ſacris nō ſit cōſtitutus tn̄ rōe beneficii ſibi collati
ut officiū dicat coget̄ ⁊ in hoc nō ualet ꝯſuetudo cū tende
ret ad diminutōem cultus diuini· ut ar· c· fi· de reſcrip· li· vi·
⁊· c· pe· de conſti· de hoc dictū eſt aliqd· ſ̄· in queſtione que
incipit quero qui ad horas canonicas teneantur·

¶ Decimo quibus liceat intrare choꝝ qn̄ diuina officia
celebrant̄ uel legunt̄ Rndetur ſm̄ Tho· ꝙ omibus cleric⁹

etiam ſimpliciter tonſuratis licitū eſt ingredi choꝝ ⁊ cum alijs officiare ar. c. pſalmiſta. xxiii. di. exceptis tñ illis ec- cleſiis que per ſpāle ſtatutū aut antiquā ↄſuetudine3 extra neos clericos non admittūt niſi in eadem eccleſia bñficia ti ſunt aut officia habeant aut bñficiatoꝝ aut officialiū ip ſius eccleſie familiares exiſtāt. In eccleſia noſtra placen tina cuius ego archipſbiter ſum quāuis indignus. eſt con ſuetudo ꝙ nemo admittit̄ cū aliis in choro cu3 habitu ſeu ſuppellitio ad cantandū niſi ſit beneficiatus aut officiatus in ea. ymo nec familiares bñficiatoꝝ admittebant̄ ſ3 ego innū dixi ꝙ admittunt̄. ⁊ bene qa familiares cenſent̄ eodē iure ipoꝝ bñficiatoꝝ ergo merito debent eodem priuile- gio gaudere ⁊c. c. eccleſiaꝝ ſeruos. xii. q. ii. ꝑ hoc facit. l. cū precariu3. i. q. ii. ff. de precario. ubi dicit̄ ꝙ ſi qs p̄cario ſupplicauit ut mihi in fundo morari liceat ⁊ ſuis etiā uidet̄ eſſe cōceſſum ad hoc facit. l. ii. §. i. ⁊. l. ſeq. ff. de uſu. ⁊ habi C. de aduo. diuer. iudi. l. reſtituende. ⁊ p̄ſertim in hoc caſu fauorabili quia cultus diuinus auget̄ ⁊ melius decorat̄ in multitudine ſeruientiū ⁊ etiā coruſcat. dū clerici in habiti- bus ⁊ ſuppellitiis ut moris eſt. ſunt ibi pſallentes ⁊ cantā tes Nō obſtat ſi diceret̄ ꝙ ↄſuetudo nō eſt extendenda ex tra caſum ſuū ⁊ ſic iura p̄allegata non uiderent̄ ſuffragari ut no. ꝑ Inno. ⁊ Io. an. in. c. fi. de offi. archi. ꝑ hoc facit. l. i. uincamus. ff. de iti. actuqꝫ priua. ⁊ de bo. poſ. l. ſed cū pro no. in ratione ſui quia ymo etiam cōſuetudo recipit exten- ſionem preſertim in materia fauorabili. ut in alle. c. caſu noſtro. Sed bene fateor ſecus eſſe in preſcriptione ⁊ rō qa cum preſcriptio ſit factū ⁊ cōſuetudo ius priuatū ex mori bus utentium. ⁊c. facilius extendit̄ ius q̄ȝ factū ⁊ idem di cunt docto. in dictis iuribus ⁊ facit. c. auditis de preſcrip.

ẏmo tales familiares quos clericos apud nos uocamus
debent preſbiteri habere q eos in officiis adiuuent ut no·
in·c·iii·de uita ⁊ ho·cle·⁊ in glo·⁊ in·c·ſedulo·xxxviii·diſ·
facit ad premiſſa optime·c·licet·de priuile·li·vi·in·ꝟ·priui
legiū cōceſſuȝ ſingulis ꝑſonis ut poſſint audire diuina tp̄e
interdicti extendit etiā ad familiares.ſi ergo in priuilegio
hoc habet locū.ergo a fortiori in cōſuetudine que ius eſt·
ut in·c·fi·de conſuetu·⁊·c·cum contingat·de fo·compe·et
C·que ſit longa conſuetudo in Rubro ⁊ nigro· Ex quo in
fero ꝙ tales non ſunt cenſendi extranei·Sed intellige ali=
os non familiares eſſe extraneos etiam ſi de eodem uico
oriundi ſunt ⁊ non conſueuerunt recipi ad hoc de ſupplen·
negligen·prela·c·ii·melius facit·l·fi·§·ſimiliq̃·C· de iure
dotium·C·de re·ux·actio·l·una·§·uideamus·ad finem·lai
ci ⁊ ſi poſſint pſalmos ⁊ orationes ſub ſilentio dicere·ta=
men non debēt introire chorum·nec ſtare mixtim cum cle
ricis eo tempore quo diuina celebrantur·ut in·c·i· de uita
⁊ hone·clerico·⁊·c·ſacerdotum·de cōſuetu·di·i·Et an poſ
ſint aut debeāt dicere dominus uobiſcum·ī·dicam in que
ſtione que incipit An excommunicatus·

¶ Undecimo an ſit licitū templariis ⁊ aliis cōuerſis reli
gionū intrare choꝝ ⁊ cantare ſeu pſallere cū aliis offician
tibus clericis eccleſie illius.r̄ndet ſm Jo·an·⁊ alios doc·
qm̄ in hoc parificantur laicis quibus nullatenus ꝑmittitur
ut dictū eſt in queſtiōe precedenti.quāuis reperiat ut inqt·
Hoſti·nonnulli principes in eoꝝ capellis ex eoꝝ deuotio
ne que ſumme in hoc laudāda eſt faciētes has horas ſibi
celebrari a clericis ⁊ ip̄imet cum clericis ip̄as dicunt· Sa
ne intelligo ꝙ tales eoꝝ capelle ſunt loca priuata.ar·c· cū
capella·de priuilegi·⁊·c·ſi quis etiam· de conſuetu·diſt·i·

Et attende etiã q talium deuotõ eſt multũ cõmendanda dũ mõ eccleſie curate nõ ſit preiudiciũ ar. c. tua de deci. ⁊ no. in. d. c. cũ capella. ⁊ in hoc. c. noſtra. per Jo. an. de pmiſſis
¶ Duodecimo qd de bñficiato clerico ⁊ quocũq alio pmoto ad ſacros ordines q ſuſpenſus eſt ab officio uel excõicatus an teneat ad horas canonicas rñdet q ſic. Nec obſtat q excõicati uel ſuſpenſi depoſiti aut degradati nõ debẽt ſacra tãgere p no. in. c. ad eius uero cubitũ de cõſe. di. v. Item nec id quod dicit in pſalmo. xlix. deus deorum Ibi dũ dicit peccatori. quare tu enarras iuſtitias meas p os tuũ. habent etiã uerba hec in. c. porro. iii. q. vii. circa fi. qa licet excõicatus ⁊ alii de qbus ſupra nõ debent tanger ſacra aut eccleſiã intrare pſertim tpe diuinoꝝ. nõ tñ excuſant ab officio. qa nõ ſequit excõicatus non debet intrare eccleſiam. ⁊c. ergo non tenet has horas legere ar. c. cũ dilectus. de offi. ordi. l. popinianus exuli. ff. de mino. qa ex ſepatis nõ infert ut ibi dicit ad id quod dicit quare tu enarras Diſtingue aut queritur an fruſtra tales legãt quo ad meritũ uite eterne. ⁊ dicendũ eſſe uidet q ſic. qa ex quo nõ ſunt in gratia uitã eternã pmereri non poſſunt. c. ſi qs contriſtatus. ⁊c. di. cũ ibi no. aut quo ad aliud uidelicet ad diminutõem pene ⁊ ſimilia de qbus per doc. in. c. q quidã. de peni. ⁊ remiſ. Et tunc dico q nõ fruſtra legũt qa ſoluũt debitũ ad qd obligant. p eo qa legendo horas liberant ab obligatõe qua tenent aſtricti qa nõ incurrunt peccatũ pter ipaꝝ omiſſionẽ cũ ex precepto ad hoc teneantur. Nec propter excommunicationem ⁊c. ab hoc debito abſoluuntur ſicut in ſimili dicimus de debitor excommunicato qui tamen ſuo creditori ſatiſfacere tenetur. non obſtante excõmunicatione ymo ⁊ cõueniri poteſt. ut in. c. ſi uero de ſen.

excōi. ꝛ.c. excōicamus ſibi credentes debere. facit.c. intel
leximus. de iudi. Nã clericus rōe ordinis aut beneficii di
cit᷑ debitor ipſi creatori noſtro qui eſt creditor quod ꝓbãt
uerba tex.c. noſtri ibi penſum.i. debitũ ſeruitutis ſeu.i.ob
ligationis qua aſtringitur deo perſoluat ꝛc. Et ex hiis pa
tet quid ſit in preſenti queſtione tenendum.

¶ Tertiodecimo. an excōicatus ſuſpēſus aut depoſitus
debeat aut poſſit publice has horas dicere rn̄det ꝙ priua
tim aut ſecrete debet ipãs ꝑſoluere. ita ꝙ a nullo audiatur
ymo tenet᷑ dummō nō faciat hoc quaſi uideat᷑ officiare ec
cleſiã ut no. per glo. fi. in.c. penul. xviii. di. Et colligit᷑ etiã
in.c. ſi qs epũs. xi.q.iii. Debet enim ad inſtar laici horas
ſuas ꝛ orōnes dicere ꝛ ſine dn̄s uobiſcũ. Sed loco iſtoruꝫ
uerboꝝ dicat dn̄e exaudi orōnem meã. ſicut laicus facere
debet qa hoc ꝯpetit ad dignitatē ordinis qua dignitate ꝑ
excōicationeꝫ ꝛc. ꝛ inobedientiã ſe indignũ facit ꝛ deſinit
eſſe mediator inter deũ ꝛ homines ꝑ ipam inobedientiam
Et qa ab eccleſia ꝛ eius cōmunione abſciſus eſt. ut not. in
d.c. noſtro. ꝛ Spe. eo. ti. §. ii. ṽ. v. qd ſi excōicatus celebrat
ꝛ ab Archi. ꝛ Jo. an. in nouella in.c.i. ꝛ de ſen. ꝛ re iudi. li.
vi. in. v. dampnabiliter ꝛ per ʒen. in. d. cle. i. Sed neqꝫ cleri
cus quando ſolus legit horas eſto ꝙ nō ſit excōicatus ar.
c. hoc quoqꝫ. de conſe. di. i. nam hoc dicto dn̄s uobiſcuꝫ de
notat pluralitatē perſonaꝝ ꝛ ideo ad minꝰ debēt eſſe due
alie perſone ultra ꝓferentē preſentialit᷑ Eodē mō de miſſa
que non debet celebrari niſi duobus ſalteꝫ ꝑſentibus quia
pluralis locutio duoꝝ ſaltem numero debet repleri ut in. d
c. hoc quoqꝫ. ꝛ in.c. pluralis. de reg. iur. in. vi. ꝛ ideo cũ ſo
lus dicat officiũ loco illoꝝ uerboꝝ dicat. dn̄e exaudi ora⸗
tionē meã cogita ſi bene dico. ꝛc. ꝛ ego uidi ſeruari talit᷑

⁊ egomet ſeruo hūc ordinē ⁊c. Et ſic illa officia pōt/excōi
catus ⁊ ſuſpenſus ⁊c. ſeruare ⁊ legere eodē mōquo ſupra
dictū eſt p̄ter miſſam qa illā nec publice nec priuatiꝫ dicer̄
debet aut poteſt ut not in c. ii ⁊ c. illud de cleri excōi ⁊ p
totum illum titulū. Et de hoc in queſtione que incipit que
ro dehinc quibus liceat intrare chorum.
Quartodecimo an liceat clerico inſil' oēs horas dicer̄
⁊ qñ ⁊ an ſit de cōſilio uel de p̄cepto. reſpōdit ꝙ niſi alias
ſit ex rōnabili cā occupatus ꝙ ſic. ut ꝓbat̄ p textū noſtruꝫ
ibi dū dicit ꝙ pōt inſimul eas legere ar. c. ſ. eo. de uſu. qa
plus uidet̄ facere qui debito tp̄e debituꝫ perſoluit ꝗ̄ poſt
longū tempus preteritū de plus peti. c. unico. ⁊ Jo. an. ui
det̄ ſentire ꝙ ſit de cōſilio. ⁊ idem alii ⁊ Inno. ⁊ zab. ⁊ pro
eoꝝ opinione facit qa ita de cōſuetudine generali que eſt
optima leguꝫ interpres ſeruat̄ ar. l. minime. ff. de legi. ⁊ c.
cū dilectus. de ꝯſue. qa Papa Cardinales ⁊ magni p̄lati.
⁊ multi alii etiā inferiores ſimul has horas legunt uſq̄ ad
vi. aliqñ uſq̄ ad nonā incluſiue. ⁊ hoc ex eo faciūt qa hiis
ꝯpletis magna habēt expedire. uel alias. occupatōes mul
te ⁊ rōnabiles poſſunt ſup̄uenire. ⁊ in talibus melius eſt p
uenire ꝗ̄ preueniri. ⁊ preſertim qñ hora eſt aptior ar. l. ii.
ff. de v. ſigni. tunc dicūt Inno. ⁊ Hoſti. tutius fore ut cōpe
tentibus horis dicant̄. ⁊ Jo. an. etiā uidet̄ hanc opinioneꝫ
amplecti. ex eo qa recitat hyſtoriā de quodā heremita qui
qñq̄ tardius qñq̄ citius ⁊ qñq̄ debita hora ſuas legebat
horas. unde cū heremita queſiuiſſꝫ ab angelo huius diuer
ſitatis cām. rñdebat ip̄e ſibi ſe bonas uuas deferre. qñ cō
petētibus horis pſoluebat horas ſuas. Accidas quādoq̄
qñ p̄ueniebat horā debitā. marcidas uero qñ aliis occupa
tionibus deuolutus tardius eas horas legebat. ego uero

bñ credo ꝙ bñ facit clericus ⁊ cõſultius· ſi debitis horis et cõpetentibus pẽſum ſeruitutis ſue ꝑſoluat ad hoc facit·c· dolẽtes·de ce·miſ·ubi acriter redarguunt͛ hii q debito tẽ⸗pore nõ ſurgunt ad orandũ·⁊ hoc faciũt no·in cle·i·ĩ·eo·ti. ſi uero occupatus eſſet iuſtis occupationibus ⁊ tũc horas ſuas inſimul legere poterit.ſecus ſi non occurrunt occupationes.ut probatur poſtea ex tex·litteraliter· in prin·ut·ſ̄· dixi·nam a uerbis ipſius tex· non eſt recedendum· l·nõ aliter·ff·de le·iii·⁊·c·ad audientiam ·⁊c·

¶ Quintodecimo quero de quottidiana qõe·qd de ſcolaribus q occupant͛ ſtudio litteraꝝ·an poſſint inſimul ꝑſoluere horas ſuas·rñ dec͛ prima facie ꝙ non qa ꝑ̃textu boni marie tꝑalis nullũ malũ eſt faciendũ ar·c·nõ eſt putãda·i· q·i·⁊·c·nõ magne ne cleri·uel mo·ubi glo·i· ampliſſime de materia dicit ẏmo dꝫ potiꝰ oĩa mala pati ꝙ̃ malo ꝯſentir̃ c·ſacris qđ metus cã·cũ ergo ſcolaris circa ſtudiũ intẽdat ꝓpter ꝯmodũ tꝑale uel aliã ambitõem· ergo ex hoc nõ dꝫ horas legẽ debitis horis ⁊ cõgruis· minime·Aduerte ad ĩ·dicẽda·nã ſcientia nõ põt ſine ſtudio acqri ⁊ ipa eſt que multũ neceſſaria exiſtit ꝓ uniuerſali regimine totius orbiſ ⁊ bono ſancte dei eccleſie que uiris litteratis ſupabundar̃ querit ut fructũ ab ea afferant opportunũ·c·gratie·de preben·⁊ in·c·cũ ex eo·de elec·li·vi·⁊·c·fi·ne cleri· uel mona· ubi per homines litteratos dicit͛ fides catholica muro inexpugnabili circũcingi·⁊ ſic ex his liquet·ꝙ inherere ſtudio ſit opus meritorium ⁊ dicit ſcriptura· Beatus uir qui inuenit ſapientiam ⁊ affluit prudentia melior eſt acquiſitio eius auri et argenti ꝑmi et puriſſimi fructus eius· Et omnia que deſiderantur huic non ualent comparari· Et alibi dicitur precio numerario comparari non poteſt Et

hominē nobilitat·ut·ff·de uariis ⁊ extraor· cogni·l·i·§·eſt quedā·⁊ no·per glo·in·c·de multa·de prebē·Fateor ꝙ pͥncipale ꝓpoſitū ſtudentis nō debet eſſe circa lucrū q̄a crimine auaritie irretitus eſſet·C·de mu·pͥnci·l·cōfeſſio·vnde ſi ſuū ꝓpoſitū ad bñ opandū uerſet̄ pͥncipaliter nō peccat ſ; meret̄·in cōſequentiā pōt ſperare lucrū ⁊ honorē ſicut dicimꝰ de pꝛ̄ſbitero q pōt locare opas ſuas h̄ eſt ⁊ principalit̄ celebret miſſam ⁊ alia officia ⁊ in conſequentiā ſperare lucrū ⁊ petere mercedē ſi indigeat ar·c·ſignificatū·de p̄ben· ⁊ ſic ſcolaris pōt ſe hoc mō habere ac deo utrūq; reddere ſcilicet debitas laudes ⁊ inde honeſta opa ut eſt ſtudiū facere ꝓ tāto ut unū ꝓpter aliud nō impediat̄ ſm ſan· Thoin quadā qōe quodlibeti ſui·⁊ zab·idem ſentit/dicūt Hoſt· ⁊ Jo·an· ꝙ libenter uiderent ꝙ fauore ſtudii nō curati bono zelo ad ſtudiū occupati tenētes uicariū excuſarent̄ ab hiis horis canonicis dicendo officium beate marie·⁊c̄·et ex predictis uides quid ſciendum eſt de queſtione·

¶ Sextodecimo quero q̄a in textu fit mentio de miſſa an poſſit pꝛ̄ſbiter miſſam celebrare matutino nō expleto.rñdet̄ ꝙ nō niſi in maxīa neceſſitate utputa ſi q̄s infirmaret̄ uſq; ad mortē ⁊ ſacerdos nō haberet hoſtiā ꝯſecratā ⁊ eēt piculū in mora q̄a tūc poſſ; miſſa; celebrare matutinali officio nō expleto ſecundum Guil· in libello ſuo ſacramentali recitato per zabbarellam·⁊c̄·

¶ Septimodecimo quero q̄a in tex·noſtro fit mentio ibi in uerbo iteꝝ·⁊c̄·⁊ ſic uidet̄ ſentire ꝙ iam celebrauerat et ꝙ iteꝝ poſſet celebrare aliā miſſa; eodē die an hoc ueꝝ ſit rñdet̄ ꝙ nō regularit̄ ut inq̄t Auguſtinus. felix eſt q ualet unā miſſa; in die celebrare ut in·c·te referēte·de cele·miſ· ⁊ quottidie celebrare nec laudo nec uitupo dicit idē Au-

guſtinꝰ ⁊ in·c·q̊tidie de ꝯſe·di·i·uerũtñ ſunt qdã caſus ne
ceſſitatꝭ q̃bus licituꝫ eſt p̄ſbitero duas celebrare miſſas in
die·q̊s ponit glo·fi·in·c·ꝯſuluiſti ꝺ ce·miſ·utputa aduenië
te cauſa infirmoꝝ ut inqt tex·nr̄ ul' cũ aliqs poſtq̃ꝫ celebra
uit uel adeſt cã utilitatis uel honeſtatis·ut dicta miſſa ſuꝑ
ueniat aliqua magna ꝑſona que uelit miſſam audire ar·c·
nr̄i·⁊·c·ſequẽtis ⁊ in die natalis dñi ut in dicto·c·ꝯſuluiſti·
alias ſufficit unam in die miſſam celebrare ex eo ꝙ dicit in
d·c·referẽte·attñ qa expreſſe nõ ꝓhibet p̄ſbiter pluries ce
lebrare ex eo ꝙ dicit̃ in·d·c·ꝯſuluiſti·ibi ſufficiat ſacerdo
ti ſemel in die ſolummõ unã miſſam celebrare·ꝛc̃·dicit gl·
poſita ſuꝑ uerbo neceſſitatis in·d·c·cõſuluiſti·poterit plu-
ries celebrare uidelicet unã miſſaꝫ de die ⁊ aliã ꝓ defunc
tis ⁊ q̊tiens celebrat tociẽs corpꝰ ⁊ ſanguinẽ xp̄i ſummat
de ꝯſe·di·ii·compꝑimus·⁊ attẽde qa ſi preſbiter dꝫ aliã miſ
ſam celebrare nõ dꝫ ſumere vinũ quo digitos lauet qa tũc
ſummẽdo uinũ ꝑfuſoꝝ digitoꝝ nõ poſſet aliã miſſaꝫ eodẽ
die celebrare ut inqt tex·in·c·ex ꝑte·de ce·miſ·⁊ rõ qa non
eſſet ieiunus·Et an q non põt uinuꝫ bibere poſſit ꝓmoueri
uidet̃ tex·de hoc in·c·ip̄i apoſtoli·ii·q·vii·dic breuit̃ ꝙ nõ.
ut no·glo·magna circa mediũ ſui in·d·c·ip̄i apoſtoli·quia
oportet ip̄m cõicare ⁊ ideo dꝫ uinũ bibere·ut in·c·ep̄s deo
de ꝯſe·di·i·⁊ in·c·pacta de ꝯſe·di·i·Ego laudareꝫ ꝙ oĩno
preſbiter ubi neceſſitas ⁊ caſus·ſ̃·noĩati nõ ſunt·p̄caueat ne
pluries in die miſſam celebret·Nec obſtat ꝙ in·d·c·conſu
luiſti·expreſſe nõ ꝓhibet̃·ymo expreſſe ꝓhibet̃ dũ tex·di-
cit ⁊ utit̃ hoc uerbo ſufficiat qꝺ impatiuũ eſt includens in
ſe ꝓhibitõnem qa quod precipit̃ imperat̃ ⁊ quod imperat̃
neceſſe eſt fieri·c·quod precipitur·xiiii·q·i·nam caſus ne
ceſſitatis quibus poteſt plures miſſas dicere exprimuntur

in iure uidelicet in dictis capitulis ꝛ.c.ↄſuluiſti.ꝛ.c.ex pte ꝛ.c.referente. ergo ultra illos caſus uident̄ iura ꝓhibere qa nō permittunt̄ caſibus illis ergo in reliqs ꝓhibet̄ ar. c. nōne.de preſump.qa ſi in uno cōcedit̄ in reliquo negat̄ dic l.cū ita legatū.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ.l.cū lex.ff.de legi.ꝛ ſic p cōſeqūens peccat qa cōtra legē ꝓhibitiuā facit ar.c. ii.de maio.ꝛ obedien.in.v.dūtaxat.p doc.Cogita ſi bene dico in cōſcientia tua.Et qñ celebras ſi celebras ꝓpter caſum neceſſitatis aut cupiditatis qa deus eſt deſup cuncta cognoſcens ꝛ corā cuius tribunali ſtare debebis in ſuo tremendo iudicio.c.i.de re iudi.li.vi.iſta dico propter nōnullos qui paſſim nō uerent̄ duas miſſas in die celebrare non attendentes ꝙ ubi neceſſitas per alios ſubleuari poteſt nō debent duas miſſas in die celebrare.ut no.in dicto.c.conſuluiſti.ꝛ in.c.noſtro.ꝛ in aliis iuribus.ſ.alle.

¶ Decimooctauo an miſſa ſit de horis canonicis.rñdet̄ ſm glo.ſup uerbo fructuʒ labioꝝ tuoꝝ in.d.cle.i.de cele.miſ.ꝙ non.ſed bñ eſt de officiis ꝛ ſic bene infert̄ ꝙ appellatione bñficioꝝ continet̄ miſſa ꝛ nō ſub appellatōe horarū canonicaꝝ patet qa epi de honeſtate ſolū numerant̄ ad miſſas dicendas uel audiēdas.c.fi.de priui.li.vi. Sed ad horas canonicas tenet̄ non ſolū de honeſtate ſed etiaʒ de neceſſitate ꝛ ita tenet Guil.Pau.ꝛ Stepha.ibideʒ fatet̄ ꝛ dicit cū glo.palle.ꝙ interdū diſtributōnes in eccleſiis fiunt aut ſtatuunt̄ ita p miſſa ſicut p aliis horis canonicis. ꝛ ad hoc facit cle.unica.de releq.ꝛ uenera.ſanc.ꝛc. Sed uide ſi epiſcopi negligant miſſas dicere tunc peccant ꝛ puniri poſſunt ſi hoc ex cōtemptu agant.ut not.per glo.ꝛ doctores in.c.ſi quis au.legare dotem.

¶ Decimonono pone ꝙ cleric⁹ bñficiatus nō ueniat ad

ecclesiā. ⁊ nō uult ſtare in choro ⁊ intereſſe diuinis officiis
⁊ ſi eſt ibi dedignat᷑ cātare aut os apire cū aliis officiāti-
bus quaſi exiſtimet hͦ ad dedecus ⁊ uituperiū ⁊ quadā ela
tōe inflatus ꝙuis ꝓmptus ſit diſtributiōes ⁊ redditus bñ
ficioꝝ nedū cape ſed rapere ⁊ q potius intereſt diuinis of
ficiis ut ipās diſtributōes nō ꝑdat ⁊ reddit⁹ ꝙ nr̄o officio
Et quot ſunt ſi nō ſentirent diſtributōes. nō ponerent pedē
in eccleſia. an talis poſſit cōpelli ad officiandū una cū aliiſ
rn̄det᷑ ꝙ ſic ⁊ p̄ſertim ſi dieb⁹ ſolēnibus abſens fuerit qui
bus maxīe bñficiati a ſuis bñficiis abeſſe nō debent ẏmo
tales abſentes poſſunt triennio a cōione ſuſpēdi. ut in. c. ſi
qs in clero. vii. q. i. de conſe. di. i. ſi qs etiā. ⁊ dicit tex. in. d.
c. ſi qs. ꝙ clericus debet eſſe ab eccleſia per tres ebdoma-
das ꝓ hoc faciūt ea que no. in Rubro ⁊ nigro de cleri. nō
reſiden. ⁊. c. ꝑuenit. de appel. ⁊ dū ſunt in eccleſia bñficiati
debent eam officiare uidelicet cantando ⁊ alia faciēdo cū
aliis officiātibus. ⁊ ſi nolūt p̄miſſa facere poterūt ad hoc
ꝯpelli ea rōe qa eo animo ⁊ intentōe dant᷑ reddit⁹ ⁊ diſtri
butōes ut operas ſuas preſtare debeāt hoc eſt diuina offi
cia legere ⁊ cantare ar. c. ſignificatū. de preben. ⁊. c. diſpē
dioſam. de reſcrip. li. vi. nā ſic opando pēſum ſeruitutꝭ ſue
pſoluit clericus ut mādat tex. nr̄. ⁊. d. cle. i. ⁊. c. dolētes. de
cele. miſ. ⁊ ſi nō uelit ita facere ⁊ pſeueraret in ſua inobedi
entia ⁊ ptinatia ſi eccleſia aut bñficiū careat debito ſuo ⁊
officiis diuinis poterit p̄uari. ut in. c. ꝑuenit. ⁊ c. tue etiam
per totū. de cle. non reſi. nam beneficiū confert᷑ eo animo.
ut in eo fiant reſidentia ⁊ diuina officia ꝓpter que benefi
ciū fundatū ⁊ dotatū eſt ut celebrent᷑. c. relatū. c. qa nōnul
li. de cleri. non reſi. Et de hoc ultimo. ſ. uiſum eſt aliqd in
queſtione que incipit Qui ad has horas teneant᷑.

¶ Uigeſimo qa de uiris eccleſiaſticis eſt dictũ huculq;
ſed qd de monialibus litteratis an poſſint alta uoce ⁊ ſolē
niter diuina offitia celebrare. dimiſſis aliquoꝝ opinionib⁹
ↄſiderata ↄſuetudine uniuerſalis eccleſie breuiter. ⁊ qa in
bñdictõe dicunt̃ alique aliquē ordinē recipe. nã aliq ex eis
dyaconiſſe appellant̃ ⁊ ordinē recipiũt in bñdictõe. c. dya-
coniſſa. ⁊ ibi no. p glo. ⁊ Arc. xxvii. q. i. is tñ ordo ⁊ ſi non
ſit de ſeptē ordinib⁹ eccleſie ſm Inno. de qbus ſeptē ordi
nib⁹ habet̃ in. c. pſbiter ⁊ capitulis ſequētib⁹. xxiii. di. attñ.
talis ſtatus ſuffic̃ ad diuina officia dicēda ⁊ q̃uis talis di
aconiſſa quã nos abbatiſſaȝ appellam⁹ legat omeliã ł euã
geliũ in matutino qd ex cã deuotõis ⁊ in ↄſolatõem ſexus
feminei ab eccl'ia ↄcedit̃ q̃uis qdã dicãt q in ptib⁹ italie
diaconiſſe nõ habeant̃. nõ tñ dicũt dñs uobiſcũ. Sȝ loco illi
us dicere debēt. dñe exaudi orõem meã ſicut faciunt laici
put dixi in. q. q̃ incipit. quero an excõicatus. Itē nec euan
geliũ legũt in miſſa nec altari miniſtrãt ut in dictꝭ iurib⁹ in
pn. alle. de co. cle. ⁊ mu. c. i. q̃uis male ſeruet̃ ⁊ ideo male

¶ Uigeſimoprio qa dictũ eſt. s. de eo q hȝ bñficiũ q te-
neat̃ dicere has horas. ſȝ qd ſi hēat plura bñficia an tene
at̃ has horas canonicas pluries dicē. rñdet̃ q pma facie
vr̃ dicendũ q ſic. qa onus dȝ corrñdere emolimẽto. vii. q. ii.
caritatē. ⁊. vii. q. i. aduerſitas. ille ḡ q duplex bñficiũ hȝ du
plici onere grauari dȝ ⁊ utriuſq; bñficii onera ſubire ar. c.
cũ capella. de pui. ⁊ ubi capiat qs emolimentũ ibi ſeruiat
⁊ ſi in utroq; capiat in utroq; dȝ ſeruire ar. no. c. ſignifica
tũ de preben. qa recipiendo beneficiũ primuȝ ⁊ ſecundum
uidet̃ ſe obligaſſe uelle ſubire onera utriuſq;. ſed inter ce-
tera onera beneficioꝝ que habeat quodlibet beneficium.
eſt q dicat̃ officium. ⁊ ꝑpterea dicit̃ dari beneficiuȝ. c. ſi.

de reſcript·li·vi·⁊ de iſta obligatõe quõ cõtrahit̃ uide·ſ̃·
in queſtione que incipit·Quero primo quid ſint·⁊c̃·Item
legit̃ quippe ꝙ non eſt ferẽdus q lucrũ amplectit̃ cuius aũt
ſubire recuſat·l·unica·ꝓ ſcdo·c·de cadu·tol·cõueniens iu
ſtũ·⁊ equũ eſt·ut poſtq̃ꝫ ex utroqꝫ habet cõſolatõem ⁊ fru
ctus ꝑcipit ⁊ locũ occupat·⁊ ea intentõne collata ſunt ſibi
beneficia ut in eis in diuinis ſeruiant·c·relatũ·de cle·nõ re
ſiden·merito debet duplex onus ſubire.ſi duo bñficia ha-
beat uidelicet horas canonicas pluries dicendo ꝓ utroqꝫ
bñficio·ut ſic inueniat̃ particeps paſſionũ ſicut eſt ꝑticeps
cõſolatõm·c·i·de ſepul·Solutio quãuis p̃miſſa argumẽta
ꝑſtringãt ⁊ uideant̃ cõcludere attñ in cõtrariũ ſe habet ge
neralis ꝯſuetudo ⁊ tã eccleſia q̃ꝫ papa cardinales ⁊ ceteri
ſciũt ⁊ patiunt̃.ergo hoc ꝓ lege uidet̃ tenendum.ꝙ aũt ſit
bonum uel malũ uel aut deo gratum uel ingratum cogita.
Uigeſimoſecũdo ⁊ dicũt aliq ꝙ ſi confert̃ bñficiũ uni
aliud habẽti ꝓ eo qa fit collatio talis que ſapit diſpenſatõ
nẽ ut poſſit eſſe pluralis in bñficiis cũ quodlibet bñficiũ re
ſidentiã reqrit·ut in·c·ſi gratioſe·de reſcrip·li·vi·uidet̃ eti
am diſpenſari in quandã cõſequentiã ut tm̃ ſemel horas di
cat·Sed iſta rõ nõ placet mihi qa licet eccleſia uel Papa
paciat̃.nõ tñ dicit̃ diſpenſatũ ar·c·cuꝫ iam dudũ·de p̃ben·
in fi·⁊ ibi glo·bona ⁊ not·in·di·c· omnis poſſet eoꝝ rõ hr̃e
locũ ubi bñficia eſſent tenuiſſima qa tũc qs põt eſſe pluralꝭ
ex diſpenſatõe qa adeſt neceſſitas uel utilitas·c·expoſuiſti
de preben·⁊·c·uiuo·x·q·iii·⁊c̃·nã uidet̃ eſſe ſatis inhone-
ſtũ ut ꝙ poſtq̃ꝫ habet qs ſufficientiã uite in bñficiis iuxta
c·de monacis de preben·nõ debꝫ plus ultra appetere ⁊ plu
ralis eſſe in bñficiis quod a iure reprobat̃·c·cũ iam duduꝫ
de p̃ben·⁊·c·cum eccleſiaſtice·de excep·⁊·c·qa nõnulli de

cleri·nõ reſiden· iura ſunt uulgaria ⁊ cõſidera quod qcqd
ſupeſt ultra uictũ ⁊ ueſtitũ ipſi clerico hoc totũ eſt paupeꝝ
⁊ non ſuũ·c·qm̃·xvi·q·i·⁊ Archi·in·c· pñti·de of·ordi·⁊ in
glo·que no·qbus caſibꝰ facit fructus ſuos ⁊ an de eis poſ
ſit teſtari· Et ibi tenet̃ ꝙ clericus ſimplex bñficiatus pote
rit teſtari·ſ3 ſecus ſi habeat beneficiũ adminiſtratõem ha
bens annexã utputa curã animaꝝ ad hoc facit·c·relatum·
de teſt·el·ii·ꝑterea iã nõ eſſet ferẽdus unus q ab uxore do
tẽ recepiſſet ⁊ onera matrimonii ſubire recuſaret etiam ſi
dos eſſet tenuis·c·horrẽdus·xxxii·q·viii·⁊ ſi nõ habeat ad
ſuffitientiã debet ex honeſto artifitiolo uictũ ſibi querere
ut no·in·c·clericis uictũ· xci·di· Et ponat̃ ꝙ qs multas ux
ores poſſet accipere ⁊ ab oĩbus dotẽ recipere uel alias eſ
ſet pluribus obligatus nõne deberet oĩbus emolimẽta mi⸗
niſtrare aut alimẽta ⁊ oĩm illaꝝ onus ſubire ⁊ oĩbus ſatiſſa
cere certe ſic ar·predictoꝝ iuriũ hoc nãq3 dictat rõ natura
lis de qua in regula q ſentit cõmodũ de reg·iur·in·vi· cũ ſu
is cõcordan·ita ⁊ in caſu noſtro debemus dicere ut poſtq̃3
plures uxores ideſt eccleſias ⁊ bñficia habet ⁊ dotẽ ab oĩ
bus ipis eccleſiis uel bñficiis ideſt redditus ⁊ emolimẽta
ꝑcipit ⁊ ꝓ pluribus eſt obligatus oĩbus in diuinis deſerui
re tenet̃ ac ſatiſfacere ⁊ pro hoc facit no·in·c·predicto·cle
ricis uictũ·xci·di·⁊ uide que dixi·s̃·in qõe que incipit·que
ro qd ſit de clericis inſuꝑ pone ꝙ tu eſſes obligatus diuer
ſis creditoribus utputa uni·x·alteri in aliis decẽ·⁊c̃·nã ſol
uendo uni ſua·x·non ꝓpter hoc ab alio creditore unica p̃
dicta ſolutione facta uni dũtaxat ab altero creditore de il
lis·x·eris deliberatus qa nõ ſunt correi debendi uel credẽ
di ut melius intelligat̃ ſed qlibet deꝑſe ⁊ ſeꝑatim eſt credi
tor ⁊ quilibet deꝑſe ⁊ ſeꝑatim debet habere ſua decem ita

⁊ in caſu nr̄o qͦlibet bn̄ficiū dꝫ uelut creditor a clerico pē
ſum ſuū .i. debitū recipe ut ſentit tex. ibi pēſum .⁊c̄. ⁊ fac. c.
eā te. de iniur. ff. de ꝯſti. pe. l. ſi vͦ mihi. ff. de ſol. l. vͦ ꝓcu
ratori. §. i. nā ſunt tot obligatiōes qͦt res. ⁊ ideo eſſe debēt
tot ſolutōes. l. ſcire. ff. de v̄. ob. attn̄ ut dixi ꝯtrariū ſeruat̄ ⁊
ita repio deciſum ꝑ tho. in quodlibeto ſuo ſm ꝙ zab. ipm
recitat dicentē ꝙ ſufficit clerico plura bn̄ficia habenti ꝙ
ſuū officiū ſemel dicat. ⁊ ita de facto ſeruat̄ ut dixi neſcio
tamen in ſeculo alio aut futuro ſi reperiam ita ſeruari ut
dici .⁊c̄. Cogita in conſcientia tua ſi bene dico.

¶ Uigeſimotertio ꝓpter ſupius dicta. quero qd ſi in du
ab⁹ eccleſiis in qbus eſt bn̄ficiatus fiūt diuerſa officia cu
ius eccleſie officiū debeat dicere. rn̄det̄ ſm tho. quē reci
tat zab. in hoc nr̄o. c. ⁊ in ꝯmento ſiue repetitōe quā ſup co
fecit. Idē nanqꝫ zab. fuit homo optim⁹ necnō canonū mo
narcha. multa qdem iuris canonici ꝯmentaria ꝯpilauit. tā
dem Cardinalis floreñ. effectus Florētinus nūcupabatur
ob ſuaꝝ uirtutū florem necnō ſcientie ꝓfunditatē ad cui⁹
fidem eū uidētes atteſtari ualent. ad idem teſtimoniū eiuſ
ſecūdo loco ꝯmentaria accedant cuius ꝓfecto nomen de
zabbarellis Franciſcus erat. ⁊c̄. dicūt ergo ipſi tho. ⁊ zab.
ꝙ dicet officiū illius eccleſie in qua habet maiorē graduꝫ
⁊ dignitatē. utputa qa in una eccleſia eſt p̄poſitus uel Ar
chip̄ſbit̄ in alia vͦ ſimplex canonic⁹. quāuis p̄benda cano
nical̄ ſit pīguior. ego vͦ in hac. q. puto alit̄ dicendū ſic di
ſtinguēdo aut ī nullo bn̄ficioꝝ reſidet. ⁊ tūc ꝓcedit opinio
tho. ⁊ zab. aut reſidꝫ ī maiori bn̄ficio q̄uis ſit mīori reddi
t⁹. ⁊ tūc dꝫ ſeq mores ⁊ ritū illi⁹ eccleſie ī q̄ reſidꝫ ⁊ ꝯcordꝫ
ſe cū aliis officiātib⁹ ī ip̄a eccl̄ia ar. de. fi. ꝺ cel. miſ. ubi dr̄
ꝙ clerici debeāt ꝯformar̄ ſe in officō cū his cū qb⁹ morāt̄

Item ⁊ eodē mō dic ſi in maiori beneficō reſideat ad hoc etiā ut ſcandalū euitaret.c.nihil ꝺ preſump. ⁊ maxime qa ſcandalū euitandum eſt in diuinis officiis ut ꝓbat in.c.fi. xii.di.⁊ per.xi.di.in hiis. Si uero ad ꝑtem uelit officiū alterius eccleſie in qua nō reſidet dicere hoc poteſt ⁊ laudo talem uirum quia tunc utriqꝫ beneficio in officio ſatiſfacit Sed quis eſt hic homo profecto mirabilia faciet in uita ſua ⁊ neſcio ſi ſimilis iſti eſt inuentus.

¶ Uigeſimoquarto.an clericus nō deuote horas ſuas legens uel aliqd omittens.utputa ſincopādo aut uerba nō ꝓferendo recte.peccet.⁊ ſi ſic uenialiť an mortaliť. rn̄detur ſm Inno.⁊ alios doct.⁊ per ȝab.in noſtro.c.⁊ latius in.c. dolētes.de cele.miſſ.⁊ in.d.cle.i.eo.ti.ꝙ q ex ꝓpoſito uolūtario ꝉ malitioſo nō deuote horas dicit.aut aliqd ex eis omittit.uel ad hoc opam dat.puta īmiſcendo fabulas ⁊ in eis ponēdo.ille peccat mortaliter.qa opus dei minus legitime.min⁹ accurate facit.⁊ ideo ꝓ nō dicto ⁊ nō facto habeť.c.ex timore.de reg.iu. Si uero eſt negligentia leuis. que nō uenit ex ꝓpoſito ſed ꝓpter uoluntatē ad cogitandū.fatigatus longa lectione.ſiue deuict⁹ ſomno.talis peccat uenialiť ar.c.qualis.⁊.c.q aliud.xxv.di.⁊ eſt rō ut ſcribiť p Bene.cor hoīs eſt mobilius oī re mobili.⁊ nō ē adeo fortis homo.ꝙ tales cogitōes poſſet uitare.⁊ ideo cū accedit ad orandū.accedat ea bona intentōe.⁊ ꝓteſtatōe mentali.ut talis eius intētio ſit ſemꝑ uelle deuote.quāuis aliqd aliud ꝯtingat cogitarī.qm̄ ſi in ꝓſecutōe nimis ad alia rapiať.nihilominus ſemꝑ in ꝓma intentōe cenſebiť ꝑſeuerarī. ar.eoꝝ que no.in.c.maiores.de bap.niſi eſſet tanta uagatio aut digreſſio.ꝙ oīs eius intentio ꝑeat.⁊ tūc habeat locū qꝺ ſcribit Ciprianus in li.de oratōne dominica dicens.

Quõ poſtulas a deo te exaudiri cũ te ipm̃ nõ exaudias ſec
alibi pplus hic labiis me honorat.cor aũt eius lõge a me
eſt Matbei.xv.c.ꝛ no.ꝑ pau.Guil.zen. Stepha.ꝛ ẏmol.
de ꝓmiſſis in.di.i.dicũtqꝫ ipi doc.ꝙ qñ fatigat⁹ ẽ nimiũ lõ
ga lectõe.ꝙ tũc põt cã rcreatõis eccleſiã exire.ſꝫ caueat
ne nimiũ frequent̃ nec ſit lõga mora in exitu.ſꝫ cito redeat
ad officiũ.ꝛ iſtud ſtudeat deuote ꝑagere.ꝛ tales cogita-
tões diſtrahẽtes a ſe remouere.q̃uis pluries relabat̃.q: di
cit̃ ꝙ primi mot⁹ nõ ſunt in ptãte hoĩs.ideo oportet hoĩeꝫ
eẽ fortẽ ꝛ bñ uigilantẽ.cũ diabolus ſemꝑ querat ſuis aſtu
ciis ſuũ ꝓpoſitũ ꝛ opus diuinũ ꝑturbare.ſicut legimus de
monacho q ꝑ diabolũ ab officio diſtrahebat̃.ꝛ beat⁹ Bñ
dictus demonẽ uidit in quadã carta cogitatões monachi
ſcribentẽ.ꝛ dũ nõ eſſet plus de carta.demõ eã poſuit ad dẽ
tes ut eã dilatarꝫ ſicut faciũt qñqꝫ cerdones de coreo.ꝛ ec
ce dũ nimiũ traheret.carta fracta dedit de capite ad murũ.
ꝛ ſe ipm̃ ꝑcuſſit.quẽ ſanctus bñdictus uidẽs ſubriſit.ꝛ deiñ
admonuit monachũ ut cor ſuũ poneret iugit̃ ad officiũ et
ad deũ.ꝛ ita factũ ẽ.ꝛ monachus liberat⁹ fuit.dꝫ eniꝫ qſqꝫ
cleric⁹ horas ſuas nõ cũ ſincopa ut currẽdo aut feſtinant̃.
ſꝫ aſiatiꝫ ꝛ pede dempti ꝑſerti ĩ medio cuiuſlibꝫ ꝟſiculi pſal
moꝝ.debitã faciẽdo differentiã int̃ ſolẽne ꝛ feriale officiũ
reuerent̃ ꝑſolu̾.ut in dict̃ iurib⁹ ꝛ late legit̃ in decre.fac
to in concilio Baſilien.poſito ſub Rubrica de cultu diui
no.quod quidem decretum uelut ſanctiſſimum debet apud
clericos eſſe.ut ſciant eius timorem.ꝛ cuꝫ qua grauitate et
modeſtia atqꝫ ſanctimonia debet ſuas perſoluere horas.
¶ Uigeſimoqnto quero ſi cleric⁹ recedat añ finẽ officii.
an debeat hr̃e diſtributões cottidianas.r̃ñdet̃ ꝙ nõ ſi ñ ſub
ſit cã eũdi aut aliud ĩpedimentũ de q̃ dꝫ credi ꝟbo ſuo qa

agit̃ de aīa ⁊ cōſcientia ipſius.⁊ h̃ ↄſiſtit ī ſolo aīo ipſius.
quia forte fatigat᷒ lōga lectōe exiit cā recreatōis. ut. s. in
ꝓxīa precedēti qōe dēm ē.⁊ h̃ ſit ueꝝ etiā ſi nō poſſit plene
ꝓbari.ad h̃.c.ſignificaſti.de homici.⁊.c.ut circa.de elec.
li.vi.in gl.pe.meli᷒ in.§.alie inſti.de acti.de h̃ gl.ſup.v̾.ſi
eſt ita in.d.c.ſignificaſti.poſſet tñ īpedimentū nō ēē intrin
ſecū ⁊ ꝓbabile.ſꝫ ego uidi ſtatutū in q̃buſdaꝫ eccleſiis ubi
ſolū v̾bo canonici aſſerētes īpedimentū credit̃.⁊c̃.dꝫ nēpe
cleric᷒ uſqꝫ ad finē officii pſeuerar̃.q enī pſeuerauerit hic
ſalu᷒ erit.exēplo opatii q uſqꝫ in finē in uinea dñi.i. in ec-
cleſia ⁊ in officio laborauit mercedē ↄpletorii habuit.⁊ iō
notant̃ dic̃ tex.nr̃ pēſum ſuitutis ſue pſoluat.qđ ueꝝ.nō qꝛ
h̃ ꝓpoſitio ꝑadiūcta v̾bo denotat ↄtinuatōem ⁊ pſeuerā
tiā tp̄is uideliꝫ a prīcipio uſqꝫ ad mediū ⁊ finē.⁊ no. in.c.
ſi ↄſtiterit.de accu.ibi in.v̾.ꝑnotauit.⁊c̃.⁊ h̃ ꝑ Arc.ī.c.cū
ↄtumatia.de here.li.vi.ſup v̾bo ꝑ annū ⁊ ff.de.v̾.ſig.l.ur-
bana ꝑnoctare.⁊ ſic merito recedēs abſqꝫ iuſta cā carere
dꝫ diſtributōe cottidiana.ut inqt gl.ſup v̾bo exeūdo.in.d.
cle.i.de ce.miſ.⁊ idē ſentit Guil.⁊ Step.allegātes.c.unicū
de cle.nō reſi.⁊.c.de iudi.cū mult̃ ſimilib᷒.⁊ ʒen.dic̃ ꝙ nō
v̾ꝫ ſtatutū ꝙ int̃eſſens una hora hēat ītegras diſtributōes
ſi ī aliis abſens ſit.⁊ bñ dic̃.qa ſtatutū veīt ad diminutōe ꝫ
cult᷒ diuini.ymo uidem᷒ ꝙ laici ex p̄cepto eccleſie maxīe
dieb᷒ dñicꝭ debēt uſqꝫ ad finē miſſe ſtare in eccleſia.de ↄſe.
di.i.miſſas.⁊.c.ſequēti.g̊ forti᷒ dicā de clericꝭ q ex debito
⁊ ex p̄cepto tenent̃ ad horas ⁊ ad diuinū offm̄ pſoluenduꝫ
ut dēm eſt in.q.precedēti.ſꝫ ubi al̾ nō eſſent aut nō darent̃
in eccleſia diſtributōes.tūc debēt arbit̃o iudicꝭ puniri ⁊ cō
pelli ut pſoluerēt.ut ī.d.q.dixi.⁊ ī.q.ſeq̄nti.etiā dicet̃ aliqd
¶ Uigeſimoſexto.qd ſi aliquē v̾ſum pſalmi uel ip̄m pſal

mũ omittat·an debeat a capite incipere·reſpondet̃ ꝙ non.
ſm Inno·Hoſt·⁊ Jo·an·in·d·c·dolẽtes·ne forte ſcanda-
lũ in choro faciãt.a quo precauendũ eſt ut inquit Gregori
us ut in·c·nihil·de preſcrip·⁊ hoc quãdo ex leui cauſa ſeu
negligentia ꝓcederet.attamẽ uenialiter peccãt.⁊ tanq̃ de
ueniali penitere debent.dicunt ipſi doc·⁊ poteſt eſſe ratio·
quia primi motus non ſunt in poteſtate hominis·Item qa
nil eſt mobilius corde hominis ut plene dictũ eſt·s̄·in que
ſtione que incipit·Quero an clericus nõ deuote legẽs·⁊c·
Secus ſi affectata eſſet negligentia.quia tunc mortaliter
peccaret ut in dicta queſtiõe habet̃.⁊ debet ad partem po
ſtea officio expleto quod omiſſuꝫ eſt recuperare.ac eodeꝫ
modo ſi magnam partem pſalmorũ uel lectionum aut lau
des omiſiſſet·ita conſuluit Jo·an·Sed huic dicto obſtare
uidetur dictum Iheremie prophete dicentis·xliiii·c·ꝙ eſt
maledictus homo qui facit opus dei negligenter·Iteꝫ eti
am aliud quod·s̄·dictum eſt in queſtiõe eadem ꝙ quis po
teſt compelli ad dicendum horas ymo etiam per cenſuraꝫ
eccleſiaſticam que non fertur niſi pro mortali peccato ·c·
noſtro·xi·q·iii·⁊ ſic uidetur eſſe ſub precepto.⁊ ideo eſt ne
ceſſe ut obediatur·c·quod percipit̃·xiiii·q·i·⁊ facit predic
ta cle·i·de celebra·miſſa·ibi in uerbo in puritate conſcien-
tie atqꝫ deuotione·quomodo ergo poterit eſſe deuotõ ubi
adeſt negligentia·⁊ ſi in loco deuotionis intrat negligen
tia.uidetur eſſe in peccato mortali.quia non facit clericus
id quod precepit lex.⁊ ſic eſt contra opinioneꝫ dictoꝝ doc
to·Pro ſolutione predictoruꝫ docto·dic ꝙ illa contraria
intelligi debent de accurata ⁊ deſidioſa negligentia.non
aũt de leui que prouenit ex nimia occupatione aut ſomno.
quia tunc uenialiter ⁊ non mortaliter peccat·ita dicũt ipſi

doc·in·d·c·dolētes·⁊ in·d·cle·i·quā cle·atq̃ ei⁹ tenorē de
bēt ipi clerici legē una cū·d·c·dolētes·⁊ ḋ decre·baſilien·
poſito ſub rubrica de diuino cultu.uide ad pmiſſa dictā qōeꝫ
q̄ incipit an cleric⁹ nō deuote ⁊c·⁊ ideo ꝙ nō mortalit̄ pec
cat facit tex·in·d·c·dolētes· ibi dū dic̄ inquantū de⁹ dede
rit.q̄i dicat ꝙ durū eſt ponē h̄ pceptū ſꝫ relinqᷓ gr̄e dei.qa
eccleſia nō dꝫ mittē laqueū alicui.ſꝫ graui onere aliqueꝫ ꝑ
ſuā ꝯſtitutōem aggrauare.pſerti in hiis q̄ ſunt ſm naturā
poſſibilia.qa pmi motus·⁊c·⁊ qa cor hoīs ⁊c·ut in d·qōe.
⁊ ideo debēt ītelligi nō de leui ſꝫ de affectata negligētia q̄
eſt ad peccatū mortale·itē etiā qa lex loquiᷓ de omiſſione
horaꝝ que eſt ad peccatū mortale.ut in dictis iurib⁹.ñ aūt
in omiſſione v̄ſi·uel pſalmi.⁊ ideo ad hoc nō dꝫ fieri exten
ſio.ar·l·ſi minor·ff·de uer·obli·⁊·c·ſuſceptum·de reſcript·
in·vi·⁊ illa eſt communis opinio doctorum·

¶ Uigeſimoſeptīo q̄d ſi cleric⁹ dū ē in officō nō ītelligit
ea q̄ legit an peccat.rñdeᷓ ſm Inno·ꝙ nō.ut in·d·c·dolēteſ.
ego in h̄ diſtinguo talit̄.aut ipe clericus dū horas ſuas le
git·ſolus uel cū aliis legit·⁊ dū audit̄ etiā dꝫ alios legēteſ.
dat operā ita ꝙ nō ītelligit.qa mēs ex affectata negligētia.
⁊ lōga uagatiōe totalit̄ uagaᷓ a bono ꝓpoſito.qa tūc pec
cat mortalit̄.qa dict⁹ tex·cle·i·ꝙ in puritate ꝯſciētie aīīq̃
deuotōe dꝫ officiū qs pſoluere.aut h̄ ꝓcedit ex leui negli
gētia ⁊ tūc tanq̃ de ueniali peccato penitere dꝫ·c·qualis·
xxv·q·vi·⁊ huic ꝯcordāt ea q̄ dixi·ſ·i·q·ꝓxīa pcedēti·aut
h̄ ꝓuenit ex ignorātia ⁊ imbecillitate intellectus.ut qa eſt
illiteratus multū.⁊ ꝓcedit opinio Inno·h̄ mō declarata.⁊
intellige ꝙ nō peccat dummō ſcire ſtudeat.⁊ hēat cor ſuuꝫ
ad deū.⁊ deuote legat ⁊ pſallat ſm gr̄am ſibi a deo dataꝫ.
ꝓ h̄ facit dcm auguſtini in·c·ſedulo·xxxviii·di·idem dico

de laicis q dū interſunt diuinis officiis nō intelligūt ea q̄ ibi
legunt ꝛ cantant lꝫ audiāt ipos clericos cātantes pſallen
tes ꝛ legētes.nā ut no.ꝑ ſe ipm̄.i.d.c.dolētes.ꝛ tāgit etiaꝫ
ꝑ modernos doc.i.d.cle.i.dēnt tn̄ laici eē ſub ſilētio.ꝛ orarē
deū ut offm̄ qđ celebratur ſibi ꝛ aliis ꝓſit ad ſalutē.ꝛ deuo-
te in eccleſia ſtare.ar.no.in.c.i.de uita ꝛ honeſt.cle.

¶ Uigeſimooctauo quero ulteri⁹ ut me clariorē faciā q̄ꝛ
dixi.ſi nō multū eſt litteratus clericus nō peccat.an ꝓpter
impitiā ſeu ignorantiā ſit deponēdus.rn̄detur ſm Auguſ.in
li.de catate ꝫādis rudib⁹ recitatū ꝑ gratianū in.c. ſedulo.
xxxviii.di.ubi dicit ꝙ ſcolaſtici nō dēnt ꝯtemnere humili-
tate ībutas xpiana q̊s ꝯgnouerūt magis moꝝ q̄ꝫ uerboꝝ
āplius deuitare ꝛ poſt pauca ꝟba infert h̄ uult.tex. ita enī
nō irridebunt.ſi aliq̊s antiſtites ꝛ miniſtros eccleſie forte
aīaduerterūt uel cū barbariſmis ꝛ ſoloeciſmis ꝓferre uel
ea ꝟba q̄ ꝓnuntiāt nō intelligere ꝑturbateqꝫ diſtinguerē.i.
nō punctati legere ꝛ aſiati poſtea ſequitur in tex.non qa illa
minīe corrigēda ſunt.quaſi dicat ymo ſunt corrigēda.ꝛ ita
ꝑpandū ut addiſcāt.ꝛ h̄ illa rōe ut ſentit ibi tex. cū glo. qa
magis ꝯſiderāda eſt mens q̄ꝫ ꝟba.ꝛ huic concordat .c. mar
chion.i.q.ii.c.ex lr̄is.de ſpōſa. corde enī caſto mēteqꝫ pia
ꝛ uigili ſm grām ſibi a deo datā dꝫ deo ſeruire.ut dixi in.
q.p̄cedenti.qa de⁹ nō tm̄ opus aut uocē quātū affectū cōſi
derat.nā facit ut uox a deo exaudiatur ꝛ opus remunerabi
le ſit.ut no.in.d.c.ſedulo. ꝛ q̄ꝫuis opus ſit bonū ſi affectus
prau⁹ nullū inde debetur premiū.ar.eoꝝ que no.in.c. nō me
diocriter.de ꝯſe.di.v.ꝛ eſt tex. Jeronimi recitatus ꝑ gracia
nū in decreto.v.ꝙ nō tm̄ ore ſꝫ corde deus eſt orādus.quia
melior eſt.v. pſalmoꝝ decātatio in cordis puritate ac ſere
nitate ac ſpirituali hilaritate.q̄ꝫ totius pſalterii modulatio

cum cordis anxietate atq; triſtitia.quia deus non flectitur
dulcedine uerboꝝ ut homo.⁊ ideo expreſſe uidet̃.ꝙ ꝗ̃uis
clericus ſit imperitus aut ignarus.non tñ eſt deponendus.
ut no.clare glo.ii.in.d.c.ſedulo.ſed tamẽ ita agendū eſt.
ut ſtudeãt ſcire melius.nec eos debet pudere adiſcere Ca
tone dicente.inſtrue preceptis animũ nec diſcere ceſſes.nã
ſine doctrina uita eſt quaſi mortis ymago.⁊ Seneca inqt.
nulla etas ſera eſt ad adiſcendũ.⁊ alibi optima norma ui-
uendi eſt cupiditas addiſcendi.⁊ intellige ſane ꝙ propter
imperitiã quis non eſt deponendus.niſi imperitia ſiue ig-
norãtia eſſet intollerabilis.quia tunc ſecus eſſet ut in.c.fi.
de eta.⁊ qua.Declaro apertius predicta ⁊ materiã ſcḋm
qḋ mihi uidet̃.aliqñ quis nõ erit peritꝰ ad unũ beneficium
puta habẽs curã animaꝝ.⁊ ꝗ̃uis ueniat ab illo deponẽduſ.
nõ tñ eſt ab alio bñficio ſimplici deponendus.ad qḋ forte
ſufficiens reddit̃.Et ſic hoc uerbũ deponendꝰ nõ eſt amar̃
ſumendũ ut a quocũq; bñficio ueniat deponendus.⁊ iõ de
tali bñficio quo dignus ſit.erit ſibi ꝓuidendũ.ea rõe ne co
gat̃ in opprobriũ mẽdicar̃ ⁊c̃.⁊ dꝫ per eũ q ordinauit ipm
ſuſtentari in odiũ ſui q ꝓmouit indignũ.⁊ ad hereditatem
dñi elegit minꝰ ydoneũ.niſi iſte taliter ꝓmotus de ſua uel
etiã paterna hereditate poſſet ſe ſuſtentare.ar.eoꝝ que no.
in.c.ep̃s ſi aliquẽ.⁊.c.cũ ſcḋm.de p̃ben.⁊ tũc uiuat de facul
tatibꝰ ſuis.⁊ adiſcere querat ymo ꝯpellat̃ ſi bñfitiari debꝫ.
⁊ poſtea cãtare digne poterit illud pſalmiſte.dñs pars he
reditatis mee tu es qui reſtitues hereditatem meam mihi.
habent̃ uerba hec in.d.c.cum ſcḋm.atq; etiam illud dicere
poterit.portio mea eſt dominus in terra uiuentium.de hoc
uide queſtionem que incipit.Quero an pro eo.⁊c̃

¶ Vigeſimonono quero qd ſi clericꝰ dimittat horas ca

nonicas dicere ꝓ eo quia nō habet breuiariū.an ſi dixerit
alias horas uidelicet crucis.trinitatis.ſancti ſpūs.uirginis
marie.uel orōem dn̄icam.uel pater noſter.aut alias oraci-
unculas poſſit recōpenſare ut ſic non ſit excōicatus.r̄ndet
ſm̄ Raimundū ꝙ ſic.⁊ tunc nō peccat mortalr̄.ego uero
in hac qōe alr̄ ſic puto diſtinguendū ⁊ dicendū. aut loqui
mur de eo q pōt ꝓuidere ſibi de libro ꝓ officio dicēdo.ut
puta qa potens eſt ad emendū breuiariū.uel ad faciendū
ſibi ſcribi.uel qa eſt ī loco ubi eſt eccleſia hn̄s libros ꝓ ho
ris dicēdis ⁊ nō ꝓuidet.⁊ tūc in culpa eſt.⁊ peccat mortali
ter.qa nō ſatiſfacit obligatōi ad quā eſt aſtrict⁹.nec ꝓ ſatiſ
faciēdo diligentiā adhibet.vn̄ nō eſt liberat⁹.ar.no.in.l.ꝙ
re.ff.ſi cer.pe.qd aliud eſt dicendū de tali niſi qa tanq̄ꝫ de
ſidioſus ⁊ moroſus uenit dānand⁹.ꝓ hꝰ facit regula mora
ſua.de re.iur.li.vi.nec admittat̄ ſi uelit illā excuſatōem fa
cē.ꝙ loco horaꝝ dic̄ in recōpenſaꝫ alias orōes.qa aliud ꝓ
alio īuito creditore ſolui nō pōt.p̄ſertim ubi facultas ſoluē
di adeſt.ut ſcribit paulus iuriſconſultus in li.ii.ff.ſi cer.pe.
poſtq̄ꝫ enī ꝑ obligatōem factā ſiue ꝯctā ī ſuſceptōe ordīs
uel bn̄ficii obligat⁹ ad ip̄as horas extat.de q̄ obligatōne
dixi.ſ̄.in.q.que incipit.quero prīo.⁊ ex q̊ capite deſcēdat
obligatio ibi uide in queſtione alia eā ſequenti.Igit̄ ip̄as
horas pſoluat.quia hoc dat obligatio ⁊ forma cōſtitutio
nis eccleſie.⁊ in forma ſolō ipaꝝ horaꝝ fieri debꝫ ſi debꝫ
dici liberatus.ar.inſtit̄.quibus mo.tollit̄ oblig.in prin.ubi
dicit tex.ꝙ ſolutione eius quod debetur tollit̄ omnis obli
gatio.⁊ alibi dicit̄ qd̄ ꝓmiſſio tollit̄ ſolutōe ei⁹ qd̄ ꝓmiſſū
eſt.ar.no.in.c.ad noſtrā.de.iii.de iureiurā.l.i.⁊ in.l.ꝓmiſ
ſor.§.conſtituto.ff.de conſtitu.pecu.et in.l.ratiōe liberat⁹
§.qui paratus eſt.ff.quibus.mo.pig.uel ypothe.ſoluitur.

Nã qñ ipe cleric⁹ ꝓmouet̃ ad ſacros ordines uel bñficia
recipit:reſultat iſta obligatio ut ad horas teneat̃.⁊ ad h̄ ſe
vr̃ obligare.in cõſequentiã ad oĩa q̃ iuris diſpoſitio dictat.
rõe ordinis uel bñficii ſuſcepti.qa q uult añcedens.uelle dꝫ
⁊ cõſequens neceſſariũ ad illud.ꝑterea de offi·dele·⁊·l· ad
legatũ·ff·de ꝓcur·⁊ uide in·d·q·i·Aut nõ ſibi ꝓuidere de
libris põt:utputa qa eſt incarcerat⁹ uel in uia ſine breuia-
rio ſpoliatus.nec hꝫ unde poſſit hr̃e recurſum ꝓ officio ſuo
legẽdo.⁊ tunc talis eſt excuſat⁹ dicẽdo eas orõnes ⁊ pſal
mos q̊s ſcit ⁊ põt.⁊ h̄ mõ credere cõpenſatõem admittẽdã.
ſed cõſulo ſi põt bñficiatus offm̃ omiſſum repetere ꝙ illud
repetat.⁊ cõſulte operabit̃.exẽplo debitoris.q licꝫ in termi
no ſuo creditori nõ poſſit ſatiſfacere.nihilominus nõ dicet̃
eſſe liberatus ꝑpter hoc.ymo ipo ꝓueniente ad pĩguiorẽ
fortunã ⁊ ad facultatẽ pſoluendi.tũc ſoluere tenet̃ credito
ri ſuo.quẽ ꝑpter egeſtatẽ ⁊ ĩpoſſibilitatẽ ſui debitorꝭ opor
tuit habere patientiã.ar· no·in·ca·odardus· de ſolu· ⁊ ibi
glo·⁊ in·q·is q·ff·de ceſſi·bono·ↄiuncta·l·i·C·eo·ti·nã de⁹
eſt creditor cui debet̃ ut in hoc·c·nr̃o dr̃ ibi pẽſũꝫ ſeruitutꝭ
⁊c̃·niſi eſſet tanta multitudo ut inqt Hoſti·ꝙ ipe redicẽ ñ
poſſet.⁊ tũc dꝫ ſibi imponi penitentia.q̃ſi ĩpoſſibile foret ip
ſum poſſe redicere ar·ff·de re·iur·ĩpoſſibiliũ ⁊ de pac·c·ſi·
⁊ hec opinio ut dicit Inno·placuit multis.ſꝫ dicit ipe ꝙ ſi ñ
redicũt dummõ de peccato omiſſionis ſibi ĩponat̃ peniten
tia.ſufficiat ut ſic penitentialiter agat in quo delinqt Cre
do ꝙ bñ faciet ut cõſulat cõfeſſorẽ pitũ.qa bonaꝝ mentiũꝫ
eſt ibi timere culpã.ubi timor nõ eſt·c·iii·de obſerua· ieiu·
⁊ ſi neceſſitas utputa infirmitas allegat̃.uideat bñ qualis
ſit iſta neceſſitas omittendi horas cõfeſſor. qa deus nõ dꝫ
eſſe deterioris cõditionis q̃ꝫ homo creditor.cui ipe homo

tanq̃ ei⁹ creatura ſeruire tenet̃ ⁊ debitũ ſuũ ſuper iudicia
iuſtificatiõis perſoluere. ut dicit tex. noſter in fine ſui. Iſta
dixi ꝓpter nõnullos qui nõ uerent̃ p̄laturas ⁊ bñficia reti-
nere. ⁊ ꝓpter quencũq̃ caſum etiã leuem. omittunt officiũ
ad quod obligant̃ rõne beneficii. ut. c. fi. de reſcript. in. vi.
aut modicam infirmitatem cõtinuam aut interpellatam. ⁊
contra hoc facit. l. queſitum. ff. de re iudi. qa talis nõ excu
ſabit̃ ab officio ut inquit Hoſti. nõ aduertentes ꝙ hoc eſt
de precepto. cum ex hereditate xp̃i uiuãt. ut in. c. cũ ſm̃. de
preben. ⁊ honorẽ ⁊ oĩmodã reuerentiã ab hoĩbus aſſequã
tur pariter ⁊ dignitatẽ. ut no. in. c. de multa. ⁊ per totũ de p̄
ben. ⁊ iõ ꝓ tot ⁊ tãtis bonis. nõ deberet clericũ horis omiſ
ſis etiã ex quacũq̃ neceſſitate tedere repetere. ꝓpter ea qa
eſto ꝙ qs ſit in carceribus nõ perdit fructus beneficioꝝ ſu
oꝝ. ⁊ ſi illos perdidiſſet ſibi cõpetit actio ad recuꝑandum.
qa p̄uilegiũ ſpoliati latiſſimũ eſt. ut in toto ti. de cau. poſſ.
⁊ ꝓprie. ⁊ in toto ti. de reſti. ſpo. in decretali. ⁊ in. vi. modo.
ſicut põt fructus recuperare ⁊ eos petere. quare non dꝫ ita
officiũ omiſſum etiã in caſu neceſſitatꝭ. ut. s̄. perſoluere. naꝫ
poſtq̃ ſentit cõmodũ ſentiat ⁊ onus. ⁊ ꝓpter hoc faciũt ea
que no. in regula. q ſentit de re. iur. in vi. ⁊ uide que. s̄. dixi
in q̃oe que incipit quero cõſequenter. ubi plene. Sunt nõnul
li qui conant̃ ſibi potius emere libros legales uel iuris ca
nonici. aut equos ueſtes. ⁊ ſplẽdidos alios ornatus. q̃ unũ
breuiarium. ymo ⁊ ſi illud habent. dedignant̃ ad manum
recipere. ⁊ ſimilia. quod quantũ ſit abhominabile uide qđ
dicit Stephanus papa in. c. ueſtimenta eccleſie. de conſe.
di. i. ⁊ in. d. cle. i. §. in multis. Sunt etiam aliqui dicentes. ⁊
poſtq̃ neceſſitas non ſubeſt legi. ⁊ lex non ſit impoſita in-
firmis. ideo uidet̃ ꝙ clericus non teneat̃ repetere officium

omiſſum.p ea que habent in.c.ii.de obſerua.ieiu. ꝛ fruct⁹ etiã reſtituer̃ ut quidã dicũt.ſed Calde.dicit ꝙ uerius ſibi uidet̃ ꝙ teneat̃.quod intellige ſane ꝓpter ſuperi⁹ dcã.ubi adeo infirmitas fuiſſet grauis.ꝙ eo tpe offĩn dicere nõ po tuiſſet niſi periculũ iminiſſet.ꝛ obeſſet.tũc bene ſuccedit illa doctrina ꝙ lex non eſt ipoſita ĩfirmis.alias autem dic.ꝛc. de hoc uidetur tangere Ray.in ſumma.de apoſta.in fi.ſꝫ cogita an iſta excuſatio ſit deo acceptabilis.

¶ Trigeſimo an obligat⁹ ad horas canonicas.teneatur etiã horas ꝛ offĩn beate uirginis dicẽ.ꝛ uigilias mortuo- rũ.rñdet̃ ꝙ nõ.ꝛ h̾ ꝓbat̃ ex tex.nr̃o in q̊ nulla fit mẽtio de officio uirginis uel uigiliis mortuoꝝ.g̊ ad eas nõ tenetur. qa caſus omiſſus ꝓ omiſſo habẽdus eſt.c.ſuſceptũ.de re- ſcrip.li.vi.l.cõmodiſſime.ff.de liber. ꝛ poſtu. ꝛ ſi aliq̃ hñt in deuotõe has horas uel uigilias dicere.h̾ bñ pñt.ſꝫ eorũ deuotio non dꝫ eos aggrauare.ſm Guil.Pau.ꝛ Jmol. in.d.cle.i.uide ibi per eoſdẽ ubi dicũt ꝙ quis non aſtringi tur ad eas iure ſcripto.tamen poſſunt teneri conſuetudine uel ſtatuto aut alia inſtitutione.ut ibi per eos.ꝛc.

¶ Trigeſimoprimo.an omittẽs tale offĩn peccat ꝛ puni ri poſſit.rñdet̃ ſm Guil.ꝙ ſic in.d.cle.i.ꝛ ita eque punit̃ ſi cut omittens alias horas canonicas.ut no.in.c.i.xci.di.ꝑ glo.ꝛ Arc.qm̃ cũ hoc habeat ſtatutũ uel cõſuetudo ip̃ius eccleſie.trãſgreſſor ſic tranſgreſſor legis uel canonis uenit puniendus.xi.di.in hiis ꝛ.c.cũ cõſuetudinis de conſue.di cit tamen Guil.hoc fore ueꝝ de officiantibus ꝛ reſidenti- bus in ip̃a eccleſia.ſecus autẽ in illis qui iuſta de cauſa ut puta ſtudiorum ſunt abſentes.ut ibi per eum.

¶ Trigeſimoſecundo in quo loco ſunt dicende hore ca- nonice.rñdet̃ ꝙ in eccleſia in qua eſt bñficiatus.ar.c.unio

x·q·iii·allego etiā tex·meliorē in·c·dolētes· de ce·miſ·⁊·c
ſi·xcii·di·qđ in te·de penitē·⁊ remiſſ·⁊ facit·c·alma mater
de ſen·exco·li·vi·⁊ ſimili mō dico ꝺ laicis.q̄a ad h̄ eccleſie
ſunt inuēte ⁊ deputate.ut in iuribus p̄allegatis.⁊ de conſe·
di·i·quaſi per totū·⁊ in·c·deus·de īmu·eccle·li·vi·⁊ ar·c·i
de purifi·poſt ptū ⁊ no·in·d·cle·i·⁊ rō.q̄a ſicut miſteriū ab
ſentiū ꝓdeſt in eccleſia reſidentibꝰ ita ⁊ miſterium eoꝝ q̄ in
eccleſia ſunt officiātes ꝓdeſt eis q̄ ſunt extra eccleſiā pro
utilitate eccleſie.tales enī reſidētes reputant̄·c·ex pte·de
cle·nō reſi·⁊·c·cū nō deceat·de elec·cū materia ſua·li·vi·
ſʒ uideat q̄ talit̄ abſens eſt.ut negotia fidelit̄ ⁊ ſollicite ſol
liciter ⁊ exerceat.ut quātotius pōt ad eccleſiam reuertat̄·

¶ Trigeſimotertio.cū q̄s eſt in choro aliis ibidē horas
canonicas legētibꝰ uel cātantibus.an liceat ſibi ad prē ul'
depſe horas ſuas aut alias oraciūculas una cū aliis offici
are·⁊ dic q̄ nō ut no·in·c·noſtro ibi dū dicit.aut a ſcholari
bus publice cōpleant̄.⁊ nō dicit ꝯpleat̄ in numero ſingula
ri.ſed in plurali loquit̄ tex·⁊ ſic in cōi ⁊ inſimul dici debent
⁊ compleri.⁊ uide decretum Baſilien·de cultu diuino·⁊c·
Unde ſi uocem ab aliis ſubtrahit.peccat.quia agit contra
iuris diſpoſitionem ⁊ eccleſie mandatū.ut in·c·noſtro.⁊ fa
cit·c·ſi autem nobis·xi·q·iii·⁊·c·ii·de maio·et obedi·Di-
cit ſanctus Iheronimus.ingratū eſt ſpiritui ſancto q̄cquid
obtuleris neglecto eo ad quod teneris.⁊ ideo ut perſoluat
debitum.debet una cum aliis publice pſallere ⁊ cantare.et
non ad partem aut alias oraciūculas dicere·

¶ Trigeſimoquarto.an q̄n p̄ſbiter miſſā celebrat.audi
entibꝰ liceat ſuas orōes legē·rn̄det̄ q̄ q̄n miſſa celebratur
⁊ preſbiter alta uoce legit.⁊ p̄ſertim orōes epl'am ⁊ euan
geliū.quilibet deuote audire debet.⁊ ſub ſilentiō.⁊ p̄ſertim

loq̃r de uiris litterat̃is.nā dū legit̃ euangeliū.debem⁹ ꝯſidera
re ꝙ xp̄s ē q loquit̃ ⁊ nō hō.qđ ꝓbat̃ ex p̄n.euangelioꝝ.dr̃
enī in illo tp̄e dixit ih̄s diſcipulis ſuis pabolā hāc.ⲋc̃.⁊ iō
qñ nomē ipſius audis.⁊ ei⁹ geſta nominari.flectē debem⁹
genua.ne dū corpis ſed etiam cordis.ut habet̃ per Jo.an.
in ꝓhemio.vi.li.⁊ in.c.decet.de immuni.eccle.eo.li.nō.ꝙ
grāde ⁊ ſalutare eſt nomen iſtud Jh̄s.per quod ſalui facti
ſumus.c.uno.de ſacra.uncti.⁊.d.c.decet.ⲋc̃.

¶ Trigeſimoqnto quero.an ꝓ eo qđ qs allegat ꝙ nō hꝫ
uocē ſonorā uel neſcit cātare ueniat excuſand⁹.r̄ndet̃ ꝙ n̄.
q2 dꝫ ſm grām ſibi a deo datā creatori ſuo ſuire.⁊ fructū
labioꝝ ſuoꝝ cū puritate cōſciētie.anīq3 deuotōe porriger̃.
ut in cle.i.de ce.miſ.⁊ qa cātus ē in eccleſia de neceſſitate.
ut ꝓbat̃ p pſalmiſtā ſic dicentē.pſallite dn̄o in cythara ⁊ in
uoce pſalmi tubis ductilib⁹.ⲋc̃.qđ quidē uerbū pſallite eē
impatiui mōi dr̃ apud grāmaticos.⁊ iō ſuccedit illa regl'a.
qđ p̄cipit̃ impat̃.⁊ qđ impat̃ neceſſe eſt fieri.c.qđ p̄cipitur
xiiii.q.i.nec excuſat̃ ſi dicat neſcio cantū.quia dꝫ adiſcere
ip̄m ſicut ⁊ offm̄.alioqn eſt in culpa.dū acceptauit bn̄ficiū
⁊ ignorat ea que ſunt neceſſaria ad ea ꝓpt̃ q̄ dat̃ bn̄ficiuꝫ.
q̃re īmiſcet ſe in arte quā ignorare ſcit ſe ip̄m ĝ.ⲋc̃.nā q p
imperitiam male medet̃ ⁊ iudicat.talis uenit puniendus.⁊
actione in factum tenet̃.inquantū religioni iudicanti uide
bit̃ equum.ff.de uari.⁊ extraor.cogni.l.ſi iudex.inſtit̃.de
obliga.que ex quaſi delic.naſcun.in prin.imperitia namq3
culpe comparatur.i.q.i.non eſt putanda niſi.xxix.queſtōe
ulti.no.in.c.ad aures.de eta.⁊ qualita.Et ſi uideat ſe non
ydoneum.non debuit pati ut promoueretur.Nam promo
uendus ad beneficium debet in tribus eſſe ſufficiens.⁊ ex=
aminari debet ſi bene legat.ſi bene cātet.⁊ ſi bene ꝯſtruat.

ꝑut dr̄ i cle·unica·ꝺ ꝯceſ.pbē·⁊ eſto ꝙ exāīnatoꝝ debitū
⁊ culpa nō excuſat talit̄ ꝓmotū.cū nō examinauerit in pro
motōe ad bn̄ficiū,debuit enī tal' tp̄e ꝓmotōis fateri igno
rātiā ſuā.ar·no·i c·quaꝝ·ꝺ eta·⁊ q̄li·⁊·c·indecoꝝ·⁊·c·eaꝫ
eo·ti·dꝫ qs prius eſſe diſcipul⁹ anteq̄ꝫ mgr̄·c·cū in magrm
de elec·xvi·q·i·ſic uiue·⁊ ideo tal' nō ē in bn̄ficio ſufferen
dus.ſi nō ualet aut neſcit uel nō uult ſtudere ut ſciat.onera
enī bn̄ficii faciēdo ⁊ dicēdo officiū ꝓpter qꝺ daᷣ bn̄ficiūꝫ
ſupportare dꝫ facit ꝓ h·l·unica·§·ꝓ uero ſcꝺo·C·de cadu.
tollē·⁊ regula q ſentit de re·iur·in·vi· ⁊ ideo ex p̄miſſis li-
quet hūc nō fore excuſandū cū impfecte officiūꝫ adipleat.
qa cātus eſt de neceſſitate ut inqt auguſtin⁹ in·c·que ipis·
xxxviii·di·in·v·antiphanari⁹· ⁊ uideat hn̄ quō fruct⁹ bn̄fi
cii ꝑcipit nō ſatiſfaciēdo in hiis q̄ ad ſeruitiūꝫ beneficii req
runtur.quia dubito an cū bona conſcientia poſſit eos per-
cipere.⁊ an teneatur ad reſtitutionem·ꝛc̄·

¶ Trigeſimoſexto q̄ro.an ſufficit clerico ip̄as horas mē
te ſine v̄bali exp̄ſſione legē.R̄ndeᷣ ꝙ ſic.qa ſoli deo porri
gunᷣ q cordis deuotōem reſpicit.ḡ fruſtra uerbū adiūgiᷣ.
ar·c·ſedulo·xxxviii·di·⁊ in·c·i·xcii·di· ubi dr̄ ꝙ nō uoce ſꝫ
corde pſallendū ē deo·⁊ legēdo horas debem⁹ ad deū to
to corde uigilare·c·qn̄·de ꝯſe·di·i· incōtrariū facē v̄r non
mediocrit̄ de ꝯſe·di·v·ubi habeᷣ ꝙ tā corde q̄ꝫ uoce de⁹ ē
laudādus.⁊ h fac̄ dc̄m pſalmiſte pſalmo·clxxvii·voce mea
ad dn̄m clamaui·nec ob·alia iura·s̄·alle· qa ⁊ ſi dicant ꝙ
corde deo pſallendū ſit.nō tn̄ excludiᷣ qn deū uoce laudaᷣ
debeam⁹.ut no·ꝑ gl·in·d·c·i·xcii·di·⁊ in·d·c·nō mediocrit̄.
nō tm̄ reſpicit uocē ſꝫ ⁊ cor orantꝭ.⁊ utrūq̄ꝫ ſiſl' bonū ē.īmo
dꝫ exp̄ſſio fieri ut in cle·i·de ce·miſ·in·v·fructū labioꝝ·ꝛc̄
Itē ut r̄fert zab·tho·in ſcꝺa ſcꝺe ·q·ii· ꝙ oīs oratō que fit

ꝑ miſtros eccleſie.dꝫ fieri in toti⁹ ppl'i pſona.ꝓ h' adduco
dcm̄ ſacre ſcriptur̄.h.ſ.miſter ē eccl'ie q orat ꝓ ppl'o ⁊ uni
v̾ſa ſcā ciuitate irl'm.⁊ hinc ē ꝙ orō dꝫ eſſe uocal' ſonora ⁊
publica.ut ſit ꝓ ppl'o nota.⁊ iō tex.nr̄ dic̄ a ſcolarib⁹ pub
lice ꝯpleant̄.⁊c̄.qꝺ uerbū.ſ.publice.no.qa cleric⁹ publica
dr̄ pſona.ut no.ar.c.q̄ꝫ q̄ꝫ.de uſur.ſic ei⁹ orō publica dr̄.ſed
ſingul'ris ⁊ p̄uata orō q̄ꝫ qs ꝓ ſe ⁊ aliis fac̄.n̄ ē de neceſſitate
ꝙ ſit uocal'.l' ꝙ fiat cū exp̄ſſione v̾bali.ita no.dic̄ gl.mag-
na i cle.ſi dn̄m de reli.⁊ uene.ſan.q̄ꝫ oīno uide.intellige ſa
ne ꝯcl'onē iſtā de eo q pōt exp̄mē.al' excuſand⁹ ēēt.qa lex
dꝫ ēē de poſſibili c.erit aūt.iiii.di.⁊ īfirmis n̄ ē lex ipoſita.
ar.c.ii.ꝺ obſer.ieiu.⁊.c.ꝙ nō ē ꝺ reg.iu.idē ītellige ꝺ ꝯv̾ſiſ
⁊ laicꝭ tēplariis.qb⁹ datū ē ut int̄ſint officiis.ꝓut not.in.d.
cle.i.p Guil.⁊ alios doc.qa ipſi n̄ dēnt cū cleric͡ pſallē ar.

Trigeſimoſeptīo q̄ro qa.s̄.dixi ꝙ c.i.ꝺ ui.⁊ ho.cle.
publice dēnt hor̄ legi.⁊c̄.an h' hēat ītelligi idiſticte l' diſtī
cte ꝺ oīb⁹.rn̄det̄ ut ꝭ.qa ſecl'ares ⁊ q curam aīaꝝ ⁊ ppl'm
hēnt publice has horas pſoluē dēnt.ſꝫ ſec⁹ ē ꝺ monachis q
n̄ hēnt ppl'm.qa tūc taliū officia n̄ dēnt publice fieri ⁊ cāta
ri.ut no.p gl.i.c.ꝺ his.xii.di.ſup.v̾.cet̾a officia ⁊.c.int̾dici

Trigeſimooctauo q̄ro dein̄ de m⁹.xvi.q.i.qꝺ nomē.
monacho ad eccleſiā ſecularē ꝓmoto.i q̄ fit officiū curie
romāe.l'.aliud offm̄ ſm ꝯſuetudinē eccleſie.an teneat̄ ad il
lud offm̄ dicēdū.l'.mōachale rn̄det̄ ꝙ dꝫ ſe ꝯformar̄ cū illiſ
cū qb⁹ ꝯuerſat̄.ar.c.r̄colētes.ꝺ ſta.mo.⁊.c.i.xli.di.cū ſit i
b⁹.⁊ meli⁹ i.c.ſi.xii.di.c.ꝺ mōachis.xvi.q.i.p doc.fac̄ cle.
ii.ꝺ c.miſ.⁊ ibi no.gl.i.v̾.licite.⁊ no.i.c.cl'ia officia.ī fi.ꝺ
ui.⁊ ho.cle.⁊.c.unico.xvii.q.i.p Arc.qa ī uno ⁊ eodeꝫ col
legio n̄ dēnt fieri div̾ſa officia.qm̄ ſcādalū foret.a q̊ p̄caue
dū ē.c.de⁹ qui.de ui.⁊ ho.cle.⁊.c.nihil.de preſum.⁊ ne ui

deat̄ i boue ⁊ aſino atare·c·i noua actōe·xvi·q·vij·de hoc no·ultra gl·preal·i·d·cle·ii·per guil·zen·⁊ Inno·⁊ Hoſt·in ſumma de ſta·mo·§·ii·Sed nunquid abſoluitur·

¶ Trigeſimonono ulteri⁹ q̄ro ꝓpt̄ ꝑmiſſa ſm quē ritū ⁊ q̊t pſalmos ꝑ q̄libꝫ hora dēat cleric⁹ dicē. rn̄det̄ p̄rio ad ꝑ mū·ſ·ꝙ hor̄ ſunt dicēde ſm formā romāe eccl̄ie ꝑ ea q̄ nō· i·c·i·⁊·ii·xii·di·ꝟ idē affirmat Gre·i·c·ſe·⁊·c·baſilicas ꝺ ꝯ ſe·di·ii·⁊·xii·di·ꝺ·hiis·⁊·c·illa·ſolō dicas ſm guil·⁊ zen·i d·cl̄·i·ꝙ q̄libꝫ dꝫ eccl̄ie ſue ꝯſuetudīeꝫ ſuar̄·⁊ tot pſalmoſ dr̄e q̊t eccl̄ia ſua i q̄ ē bn̄ficiat⁹ ꝓ hor̄ canonicꝫ ſtatuit. ut hēt̄·xii·di·nouit·⁊·c·ſe·i fi·⁊ ſi ſec⁹ facerꝫ tāq̄ꝫ tn̄ ſgreſſor ꝯſuetudīs aut īſtitutōis eccleſie poterit pūiri·⁊ ꝓinde ac ſi eēt trāſgreſſoꝛ legꝫ·xi·di·i hiis·in eccl̄iis ꝟo mōchoꝝ ⁊ ali oꝝ r̄ligioſoꝝ ſuari dꝫ illō qꝺ eoꝝ regu·⁊ īſtitutō aut ꝯſue tudo ſuat·c·de hiis·xii·di·non ob·ꝯ̄ria p̄rio ſc̄a q̄a lꝫ mos eccleſie.ro·i ſacramētꝫ dēat ſuari.nō tn̄ ſic ē i iſtis horꝫ cano nicꝫ ⁊ diuinis officiis.ut inq̄t Hoſt·i ꝟ nr̄o·c·de ꝯſe·di·v·c in die·no·i·c·ii·qꝺ in illa q̄ eccleſia.ro·mādat ⁊ docꝫ ſuar̄ ad illa tenet̄ q̄ſq̄ꝫ.ſec⁹ ubi nō mandat̄ uel docet̄ ſuari que facit ip̄a.ar·no·in·c·cauſis·de ſen·⁊ re iudicata·

¶ Quadrageſimo q̄ro ex ꝑdictꝫ qꝺ ꝺ illo q ē ex̄ dioceſim l̄ bn̄ficiū ſuū aut i alio bn̄ficō ſꝫ nō fac̄ ſm morē ſui bn̄ficii aut dioceſ offm̄ ſꝫ aliꝺ offm̄ puta.ro·cu·an tal̄ ueīat excu ſand⁹ rn̄det̄ ſm ſtep·i·d·cle·i·⁊ zab·i ꝟ nr̄o·c·ꝙ n̄ er·cl̄·ii· ꝺ ce·miſ·ſalua tn̄ ītentōe·d·cle·ii·diſponētꝫ ꝙ clerici q̄cūq̄ꝫ etiā r̄ligioſi q ſūt faīliares ⁊ doēſtici cardinaliū ⁊ epoꝝ ſe pn̄t i diuīs officiis cū ip̄is ꝯformar̄ ⁊ excuſant̄ ita ꝙ n̄ tene ant̄ ad illꝺ offm̄ dicēdū·⁊ ītelligo de legētib⁹ ip̄as horas cū ꝑdc̄is dn̄is p̄latꝫ q̄a poſſet eē ꝙ faīliares ⁊ doēſtici eēnt· ⁊ tn̄ horas cū eis nō dicerent ꝓut de fc̄o uidem⁹·⁊ de hiis

nō ē dubiū ꝙ tenent̄ ad offm̄ ſuum qn̄ ceſſat cā ut mēs ⁊ rō
uult. d. cle. ii. vn̄ ī eis n̄ uēdicat locū ar. l. adigē. §. q̄nis. ff.
de iu. pa. cū ſil'ib⁹ ⁊. v. al'. eēt in bn̄ficiis diuerſ ſeu eccl'iiſ
beneficiatus in quibus diuerſa officia fiunt. tunc faciet ſm
quod dictuȝ eſt. ſ. in. q. que incipit. quid ſi in duab⁹ eccle.
¶ Quadrageſimoprīo quero quō dēat ſe hr̄e cleric⁹ ⁊ p̄
parar̄ q̄ ē acceſſur⁹ ad offm̄ ut. ſ. uideliꝫ ꝙ cū audit ſignū
aut ſonū cāpane uel tubā q̄ ꝓ officō pulſat̄. dꝫ ſtatī ſurgē ⁊
dicē aut cogitar̄ ꝙ ſignū illud tale ſit uox ſeu tuba ſummi
⁊ eterni regi p̄coīs incitātis ipm̄ ad laudes ⁊ ei⁹ debitū ꝓ
ſoluendū ac excitātis ad opus uinee ad quaȝ uigili cura et
ſollicitudīe aīqꝫ deuotōe accedē dꝫ uſqꝫ ī fi. laboratur⁹. ut
ualeat ꝓ mercede denariū diuīnū recipe. audi qd legit̄ in
illo imnō dieꝝ oīm. ⁊c̄. ⁊ lege ipm̄ uſqꝫ in fi. quia inſtruerī
quō te hr̄e dēas. lege etiā ſil'i mō imnū illū. eťne reꝝ ꝯditoꝛ
⁊c̄. etiā uſqꝫ ad fi. nā ibi repies v̄ba ſalutaria. ⁊ alibi ſcrip
tū ē an̄ orōeȝ p̄para aīaȝ tuā ne ſis q̄ſi q tēptat deū. h̄ fieri
docꝫ decretū baſilien. de diuīo cultu ⁊ cū reuerētia ⁊ hitu
ꝯgruo ⁊ decēti nō cū canib⁹ ⁊ auib⁹ uenaticꝗ ⁊ aliis inſolē
tiis de qb⁹ in. d. cle. i. de ce. miſ. ⁊ in cle. i. de ui. ⁊ ho. cle. ⁊ ī
c. i. eo. ti. li. vi. ⁊ in. d. c. dolētes. ⁊. c. clerici officia. eo. ti. ī an
tiqs ⁊ ī. d. decre. baſilien. igrediat̄ eccleſiā ſeu choꝝ ut foꝛ
tis pugil ⁊ atleta ꝓ pp'lo oratur⁹ adv̄ſus diabolū exēplo
moiſi. q dū orabat pplus uīcebat dū v̄o ſpūs ei⁹ ab orōne
relaxabat̄ tūc ppl's uīcebat̄ ⁊ p̄miſſo crucꝗ ſignaculo q̊ ſal
ui facti ſum⁹ ut no. in cle. unica. de reli. ⁊ ue. ſan. ⁊ in. c. de
cet. de īmu. eccle. ⁊ orōe dn̄ica. ſ. pr̄ nr̄. ut morī eſt ſuū dꝫ in
choare offm̄ ⁊ finire cū uigili cura ſemꝑ ut in. c. i. xci. di. et
ꝙ dēat offm̄ īcipi ⁊ finiri cū orōe dn̄ica. ſ. pr̄ nr̄. ē tex. de cō
ſe. di. v. c. idē ſemꝑ quā tene mēti. ¶ Finis huius